

Monitoring zawodów deficytowych i nadwyżkowych w województwie dolnośląskim

Raport roczny - 2019

Wrocław, lipiec 2020

Inspirujemy do działania

Spis treści:

1	Wstęp	3
2	Analiza ogólnej sytuacji na dolnośląskim rynku pracy	5
2.1	Analiza bezrobotnych i ofert pracy według wielkich grup zawodów	8
2.2	Analiza bezrobotnych i ofert pracy według elementarnych grup zawodów	10
2.3	Analiza niedopasowania struktury bezrobotnych i ofert pracy	14
2.4	Badanie popytu na pracę	16
3	Ranking zawodów deficytowych i nadwyżkowych	18
4	Analiza uprawnień i umiejętności	24
5	Analiza rynku edukacyjnego	27
5.1	Analiza uczniów ostatnich klas szkół ponadgimnazjalnych oraz studentów ostatniego roku.....	27
6	Główne wnioski z raportu	30
7	Spisy	31
7.1	Spis wykresów.....	31
7.2	Spis tabel.....	31
7.3	Spis źródeł.....	31
7.4	Aneks statystyczny	31

Uwaga: W niektórych tablicach sumy składników struktury procentowej mogą różnić się o 0,1% od 100% natomiast w tabelach zawierających dane średnio miesięczne suma może być różna o 1 od sumy poszczególnych wierszy. Wynika to z zaokrągleń do 0,1% oraz do 1 dokonywanych przy wyliczeniach.

Opracowano w Wydziale Analiz i Statystyki Rynku Pracy

Dolnośląskiego Wojewódzkiego Urzędu Pracy

Wrocław, lipiec 2020 r.

1 Wstęp

Podstawę prawną do sporządzenia Monitoringu zawodów deficytowych i nadwyżkowych dla województwa dolnośląskiego stanowią zapisy Ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (jednolity tekst ustawy: Dz. U. 2019, poz. 1482 z późn. zm.). Zgodnie z art. 8, ust. 1. pkt 3 tej ustawy, do zadań samorządu województwa w zakresie polityki rynku pracy należy opracowywanie badań i analiz rynku pracy, w tym prowadzenie monitoringu zawodów deficytowych i nadwyżkowych oraz badanie zapotrzebowania na pracę w celu podniesienia efektywności prowadzonych działań na rzecz wzrostu i promocji zatrudnienia.

Niniejszy raport został opracowany w oparciu o nowe zalecenia metodyczne przygotowane w ramach projektu „Opracowanie nowych zaleceń metodycznych prowadzenia monitoringu zawodów deficytowych i nadwyżkowych na lokalnym rynku pracy (dostępna na stronie internetowej <http://instytut.inse.pl/monitoring/Metodologia.pdf> lub <http://mz.praca.gov.pl>). Obejmuje swoim zakresem: analizę ogólnej sytuacji na rynku pracy, analizę umiejętności i uprawnień, analizę rynku edukacyjnego jak również ranking zawodów deficytowych i nadwyżkowych.

Zakres przedmiotowy monitoringu dotyczy analizy strony podażowej oraz popytowej rynku pracy, z uwzględnieniem grup zawodów, określonych w Rozporządzeniu Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 7 sierpnia 2014 r. w sprawie klasyfikacji zawodów i specjalności na potrzeby rynku pracy oraz zakresu jej stosowania (Dz. U. 2018, poz. 227 z późn. zm.) oraz sekcji PKD wprowadzonej Rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 27 grudnia 2017 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie Polskiej Klasyfikacji Działalności (PKD) – Dz.U. z 2017 r. poz. 2440. Stanowi źródło wiedzy na temat zmian zachodzących na regionalnym i lokalnym rynku pracy, struktury bezrobocia, czy potrzeb kadrowych pracodawców.

Podstawowym źródłem informacji o bezrobotnych i ofertach pracy w przekroju grup zawodów, są dane zaczerpnięte ze sprawozdania MRPiPS-01. Z uwagi na to, że pracodawcy nie mają obowiązku zgłaszania do powiatowych urzędów pracy wolnych stanowisk pracy, w monitoringu wykorzystano dodatkowe źródła informacji o popycie na pracę w postaci wyników badania ofert pracy upowszechnianych za pośrednictwem portali rekrutacyjnych w Internecie, a także badania dotyczące rynku pracy prowadzone przez GUS (Badanie Aktywności Ekonomicznej Ludności oraz badanie popytu na pracę). Monitoring obejmuje również analizę danych dotyczących rynku edukacyjnego, pochodzących z Systemu Informacji Oświatowej MEN oraz danych pochodzących z systemu prognostyczno-informacyjnego.

Podstawowe pojęcia i definicje występujące w raporcie:

Zawód deficytowy to taki, na który istnieje na rynku pracy wyższe zapotrzebowanie niż liczba bezrobotnych w danym zawodzie, mówiąc inaczej zawód taki charakteryzuje się większą liczbą dostępnych ofert pracy w danym okresie sprawozdawczym niż wynosi średni stan bezrobotnych w tym samym okresie sprawozdawczym. Dodatkowymi warunkami jest to by w danym zawodzie odsetek długotrwale bezrobotnych nie przekraczał mediany czyli jego wielkość była nieznaczna oraz odpływ bezrobotnych powinien przewyższać (bądź być równy) ich napływowi w tym samym okresie sprawozdawczym.

Zawody maksymalnie deficytowe wyróżniają się brakiem bezrobotnych w danym zawodzie co oznacza, że wskaźnik dostępności oferty pracy wynosi zero (dostępność ofert jest bardzo wysoka).

Zawody zrównoważone to zawody, na które w danym okresie sprawozdawczym, na rynku pracy występuje zapotrzebowanie (liczba dostępnych ofert pracy w danym okresie sprawozdawczym) zbliżone do liczby bezrobotnych w danym zawodzie. Dodatkowymi warunkami, takimi samymi jak w zawodzie deficytowym,

jest to by w danym zawodzie odsetek długotrwale bezrobotnych nie przekraczał mediany czyli jego wielkość była nieznaczna oraz odpływ bezrobotnych powinien przewyższać (bądź być równy) ich napływowi w tym samym okresie sprawozdawczym.

Zawód nadwyżkowy to taki, na który istnieje na rynku pracy niższe zapotrzebowanie niż liczba bezrobotnych w danym zawodzie (w danym okresie sprawozdawczym liczba ofert pracy jest niższa niż liczba bezrobotnych w danym zawodzie). Ponadto, w zawodzie takim odsetek długotrwale bezrobotnych przyjmuje wartości powyżej mediany, czyli długotrwale bezrobocie jest w danym zawodzie relatywnie wysokie, a napływ bezrobotnych w danym okresie sprawozdawczym przewyższa ich odpływ.

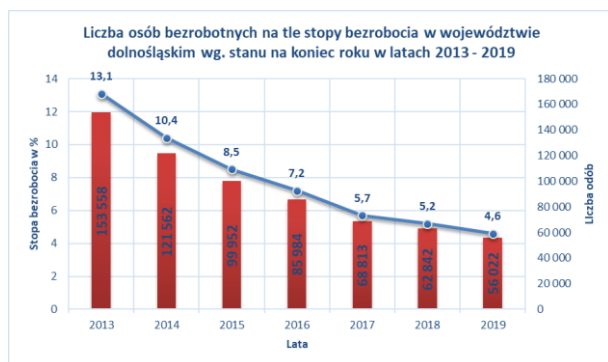
Zawody maksymalnie nadwyżkowe to takie, dla których nie ma żadnych ofert pracy tj. wskaźnik dostępności oferty pracy nie przyjmuje żadnych wartości (dzielenie przez zero).

Wyniki przeprowadzonego monitoringu publikowane są w formie półrocznej informacji sygnalnej oraz raportu rocznego. Podobnie jak w przypadku poprzedniej wersji, jest on prowadzony przez wszystkie wojewódzkie i powiatowe urzędy pracy.

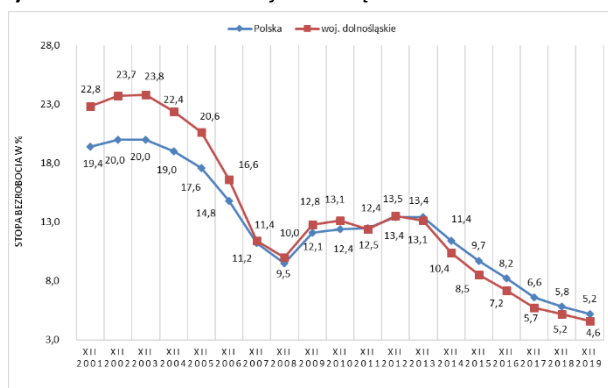
Opracowanie jest dostępne na stronie internetowej Dolnośląskiego Wojewódzkiego Urzędu Pracy, tj.: www.dwup.pl

2 Analiza ogólnej sytuacji na dolnośląskim rynku pracy

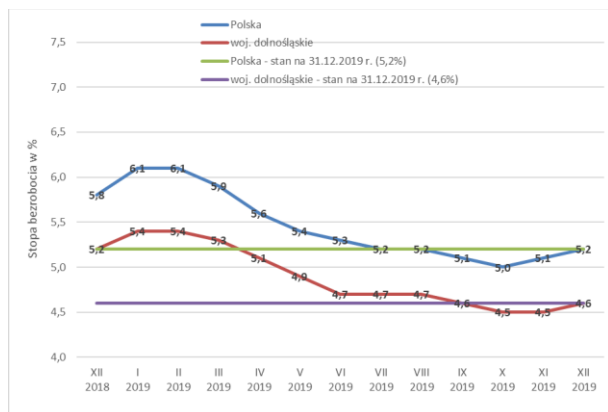
W roku 2019 odnotowano spadek liczby miejsc pracy, zmniejszenie aktywności ekonomicznej ludności jak również duże problemy pracodawców ze znalezieniem pracowników. Zgodnie z dostępnymi danymi z końcem roku 2019 w województwie dolnośląskim pracowało 982 124 osoby, kobiety stanowiły 51,5% pracujących. W porównaniu z rokiem 2018 liczba pracujących zmniejszyła się o 5 578 osób. Ponad 78,4% osób pracujących zatrudnionych było w sektorze prywatnym. W porównaniu z rokiem ubiegłym zmniejszyła się również o 7 536 liczba miejsc pracy (2019- 992 325 miejsc pracy). W IV kwartale 2019 r. w województwie dolnośląskim odnotowano rekordowo niską stopę bezrobocia, najniższą od 1999 roku (4,5%). W roku 2019 nowe miejsca pracy odnotowano w czterech sekcjach składających się na przemysł (13,5 tys.) oraz sekcjach: handel; naprawa pojazdów samochodowych (7,1 tys.), budownictwo (6 tys.) oraz administrowanie i działalność wspierająca (5,7 tys.).

Wykres 1. Bezrobotni w woj. dolnośląskim w latach 2013-2019

Wykres 2. Stopa bezrobocia w latach 2001-2019 wg stanu na dzień 31 grudnia

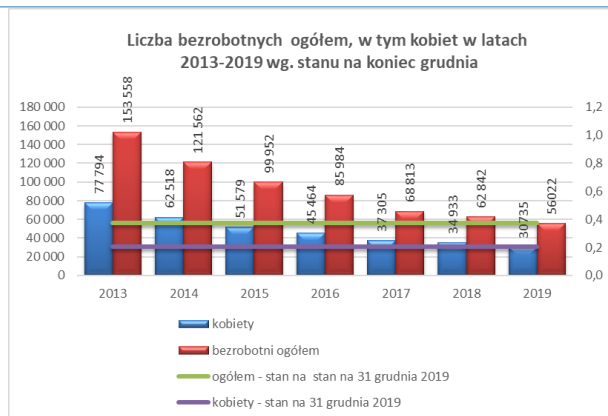

Wykres 3. Stopa bezrobocia w okresie 12.2018 -12.2019

W ostatnich latach można zauważyć, że na dolnośląskim rynku pracy mamy do czynienia z utrzymującymi się trendami spadkowymi w sferze bezrobocia rejestrowanego. Z końcem roku 2019 w ewidencji powiatowych urzędów pracy województwa dolnośląskiego pozostawało 56 022 bezrobotnych, o 6 820 osób mniej niż w grudniu 2018 roku.

Wskaźnik stopy bezrobocia w województwie dolnośląskim zmalał o 0,6 punktu procentowego w stosunku do analogicznego okresu roku poprzedniego i osiągnął poziom 4,6%. Należy podkreślić, że w listopadzie 2019 roku stopa bezrobocia na Dolnym Śląsku była o 0,6 punktu procentowego niższa niż w kraju – wyniosła 4,5% i była to najniższa stopa bezrobocia odnotowana w województwie dolnośląskim od 1999 r.

Sezonowość jest charakterystyczną cechą polskiego rynku pracy co oznacza, że w miesiącach rozpoczynających i kończących rok bezrobocie wzrasta. Analogiczną tendencję wykazał rynek pracy w okresie 12.2018-12.2019. Niemniej jednak mieliśmy do czynienia z tendencją spadkową stopy bezrobocia, która w skali kraju spadła o 0,6 punktu procentowego.

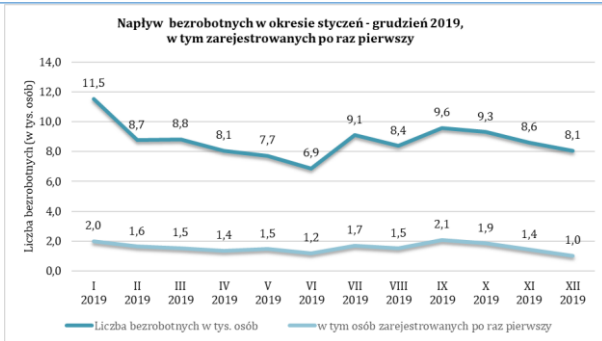

Wykres 4. Kobiety na dolnośląskim rynku pracy w latach 2013-2019 wg stanu na dzień 31 grudnia

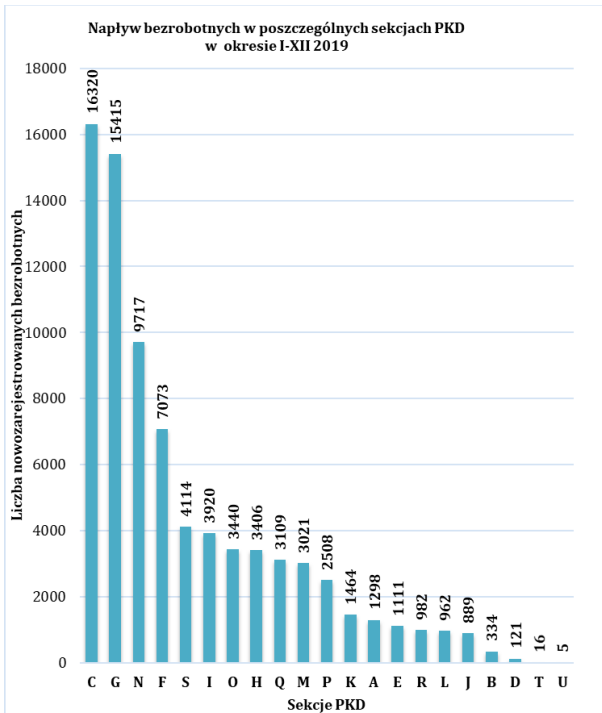
W strukturze bezrobocia w końcu grudnia 2019 kobiety stanowiły 54,9% ogółu bezrobotnych, z czego 30,8% to osoby, które nie podjęły pracy po urodzeniu dziecka. 40,6% stanowią kobiety zamieszkałe na wsi oraz 34,1% stanowią kobiety bez kwalifikacji zawodowych. Wśród osób będących w szczególnej sytuacji na rynku pracy kobiety stanowiły 56,2% w tym: 59,7% to kobiety długotrwale bezrobotne; 39,2% kobiety posiadające dziecko do 6 roku życia oraz 6,6% kobiety niepełnosprawne.

Tabela 1. Liczba bezrobotnych pozostających w ewidencji powiatowych urzędów pracy w woj. dolnośląskim w latach 2018-2019 wg stanu na dzień 31 grudnia.

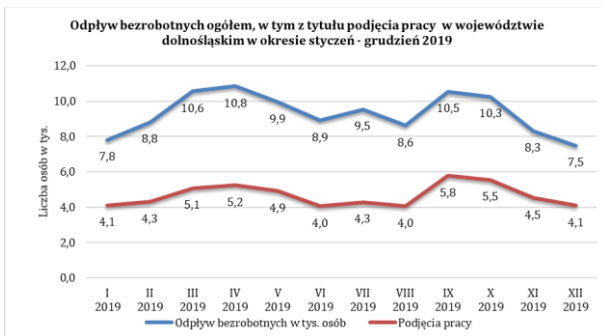
Grupy bezrobotnych	Liczba zarejestrowanych bezrobotnych /stan na dzień/		Wzrost, spadek (+/-) w porównaniu do 31.12.2018	Dynamika w grudniu 2019 (stan na dzień 31.12.2018=100)
	31.12.2018 r.	31.12.2019 r.		
Zarejestrowani bezrobotni - ogółem	62842	56022	-6820	89,1
kobiety	34933	30735	-4198	88,0
mężczyźni	27909	25287	-2622	90,6
poprzednio pracujący	57225	51307	-5918	89,7
zwolnieni z przyczyn zakładu pracy	2080	2089	9	100,4
dotychczas nie pracujący	5617	4715	-902	83,9
z prawem do zasiłku	10372	9768	-604	94,2
bez prawa do zasiłku	52470	46254	-6216	88,2
zamieszkałi na wsi	24521	22154	-2367	90,3
zamieszkałi w mieście	38321	33868	-4453	88,4
osoby w okresie do 12 miesięcy od dnia ukończenia nauki	1643	1477	-166	89,9
Cudzoziemcy	238	187	-51	78,6
Bez kwalifikacji zawodowych	20169	17816	-2353	88,3
Bez doświadczenia zawodowego	9433	7963	-1470	84,4
kobiety, które nie podjęły zatrudnienia po urodzeniu dziecka	10983	9476	-1507	86,3
Ogółem osoby w szczególnej sytuacji na rynku pracy	52141	45891	-6250	88,0
do 30 roku życia	13825	11948	-1877	86,4
w tym do 25 roku życia	6218	5390	-828	86,7
długotrwale bezrobotne	31297	26783	-4514	85,6
powyżej 50 roku życia	19237	17269	-1968	89,8
korzystające ze świadczeń z pomocy społecznej	3107	2177	-930	70,1
posiadające co najmniej jedno dziecko do 6 roku życia	13255	11360	-1895	85,7
posiadające co najmniej jedno dziecko niepełnosprawne do 18 roku życia	196	175	-21	89,3
niepełnosprawni	5094	4893	-201	96,1

Wykres 5. Napływ bezrobotnych w okresie 01-12.2019 r.

Wykres 6. Napływ bezrobotnych wg sekcji PKD w roku 2019

Wykres 7. Odpływ bezrobotnych w okresie 01-12.2019 r.

W roku 2019 napływ bezrobotnych był niższy od odpływu, co przełożyło się na spadek liczby bezrobotnych w powiatowych urzędach pracy. W okresie sprawozdawczym odnotowano napływ 104 793 osób bezrobotnych tj. 11 898 osób mniej niż w roku 2018. Kobiety stanowiły 50,8% wszystkich zarejestrowanych tj. 0,1 punktu procentowego mniej niż w roku 2018.

Największy napływ bezrobotnych odnotowano w sekcji C – Przetwórstwo przemysłowe (15,6%) oraz sekcji G – Handel hurtowy i detaliczny, naprawy pojazdów samochodowych, włączając motocykle (14,7%). Natomiast najniższym trendem nowo zarejestrowanych bezrobotnych, podobnie jak w roku 2017, okazały się sekcje: T – Gospodarstwa domowe zatrudniające pracowników (0,02%) oraz sekcja U – Organizacje i zespoły eksterytorialne (0,005%).

W roku 2019 odnotowano odpływ 111 613 osób bezrobotnych tj. 11 049 osób mniej niż w roku 2018. Kobiety stanowiły 51,4% wszystkich osób wyłączonych z ewidencji powiatowych urzędów pracy tj. 7 punktów procentowych więcej niż w roku 2018.

2.1 Analiza bezrobotnych i ofert pracy według wielkich grup zawodów

Wykres 8. Struktura (%) bezrobotnych na dzień 31.12.2019 r wg wielkich grup zawodów

Pośród osób pozostających w ewidencji powiatowych urzędów pracy na koniec grudnia 2019 r. największa liczba bezrobotnych reprezentowała zawody z wielkiej grupy zawodów *robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy* (12 623 osoby, tj. 22,53%). Jest to jednocześnie o 2,79 punktu procentowego mniej niż w grudniu 2018 r. Kolejno *pracownicy usług i sprzedawcy* (11 805 osób, tj. 21,07%), jest to o 3,16 punktu procentowego mniej niż w grudniu 2018 r. Natomiast najmniej liczną grupę reprezentowały kolejny rok *siły zbrojne* (32 osoby tj. 0,06%).

Istotnym problemem na rynku pracy jest długotrwałe bezrobocie. Wg stanu na dzień 31.12.2019 w ewidencji powiatowych urzędów pracy wg wielkich grup zawodów pozostawały 26 783 osoby długotrwałe bezrobotne. Największy udział osób długotrwałe bezrobotnych występuje w wielkiej grupie zawodów *robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy* (23,57%, wg stanu na dzień 31.12.2018 – 27,05%). Natomiast najwyższy *wskaźnik długotrwałego bezrobocia* tj. na poziomie 55,62 występuje wśród *rolników, ogrodników, leśników i rybaków*. Podobnie kształtowała się sytuacja w roku 2018 (59,55).

Tabela 2. Wskaźnik długotrwałego bezrobocia w woj. dolnośląskim w roku 2019 wg wielkich grup zawodów

Kod grupy zawodów	Wielkie grupy zawodów	Bezrobotni długotrwałe wg stanu na dzień 31.12.2019	Struktura w 2019	Wskaźnik długotrwałego bezrobocia 2018	Wskaźnik długotrwałego bezrobocia 2019
0	SIŁY ZBROJNE	14	0,05%	35,00	43,75
1	PRZEDSTAWICIELE WŁADZ PUBLICZNYCH, WYŻSI URZĘDNIICY I KIEROWNICY	191	0,71%	37,73	33,04
2	SPECJALIŚCI	1958	7,31%	37,97	36,03
3	TECHNICY I INNY ŚREDNI PERSONEL	2750	10,27%	44,88	44,06
4	PRACOWNICY BIUROWI	1108	4,14%	43,76	41,87
5	PRACOWNICY USŁUG I SPRZEDAWCY	5951	22,22%	50,70	50,03
6	ROLNICY, OGRODNICY, LEŚNICY I RYBACY	551	2,06%	59,55	55,62
7	ROBOTNICY PRZEMYSŁOWI I RZEMIEŚLNICY	6312	23,57%	52,41	49,96
8	OPERATORZY I MONTERZY MASZYN I URZĄDZEŃ	1810	6,76%	50,27	46,88
9	PRACOWNICY WYKONUJĄCY PRACE PROSTE	2871	10,72%	54,09	50,67
Razem		26 783	100,00%	x	X

Jednym ze wskaźników charakteryzujących zjawiska zachodzące w obszarze napływu i odpływu bezrobotnych jest *wskaźnik płynności bezrobotnych*. Obrazuje on kierunek i natężenie ruchu bezrobotnych w danym zawodzie lub grupie zawodów.

We wszystkich grupach wielkich zawodów *wskaźnik płynności bezrobotnych* z końcem roku 2019 oscylował w granicach 0,99 – 1,11. Wskaźnik 0,99 odnotowano w grupie zawodów *przedstawiciele władz publicznych*,

wyżsi urzędnicy i kierownicy, co wskazywało na większy napływ niż odpływ bezrobotnych (1 102 – napływ, 1 088 – odpływ).

Tabela 3. Wskaźnik płynności bezrobotnych w woj. dolnośląskim w roku 2019 wg wielkich grup zawodów.

Kod grupy zawodów	Wielkie grupy zawodów	Bezrobotni wg stanu na dzień 31.12.2019	Struktura w 2019	Wskaźnik płynności bezrobotnych 2018	Wskaźnik płynności bezrobotnych 2019
0	SIŁY ZBROJNE	32	0,06%	1,13	1,08
1	PRZEDSTAWICIELE WŁADZ PUBLICZNYCH, WYŻSI URZĘDNICY I KIEROWNICY	568	1,01%	1,04	0,99
2	SPECJALIŚCI	5357	9,56%	1,01	1,05
3	TECHNICY I INNY ŚREDNI PERSONEL	6186	11,04%	1,01	1,08
4	PRACOWNICY BIUROWI	2612	4,66%	1,00	1,08
5	PRACOWNICY USŁUG I SPRZEDAWCY	11805	21,07%	0,99	1,09
6	ROLNICY, OGRODNICY, LEŚNICY I RYBACY	992	1,77%	1,06	1,11
7	ROBOTNICY PRZEMYSŁOWI I RZEMIEŚLNICY	12623	22,53%	1,05	1,07
8	OPERATORZY I MONTERZY MASZYN I URZĄDZEŃ	3842	6,86%	1,06	1,04
9	PRACOWNICY WYKONUJĄCY PRACE PROSTE	5638	10,06%	1,05	1,07
Razem		56 022	100,00%	X	X

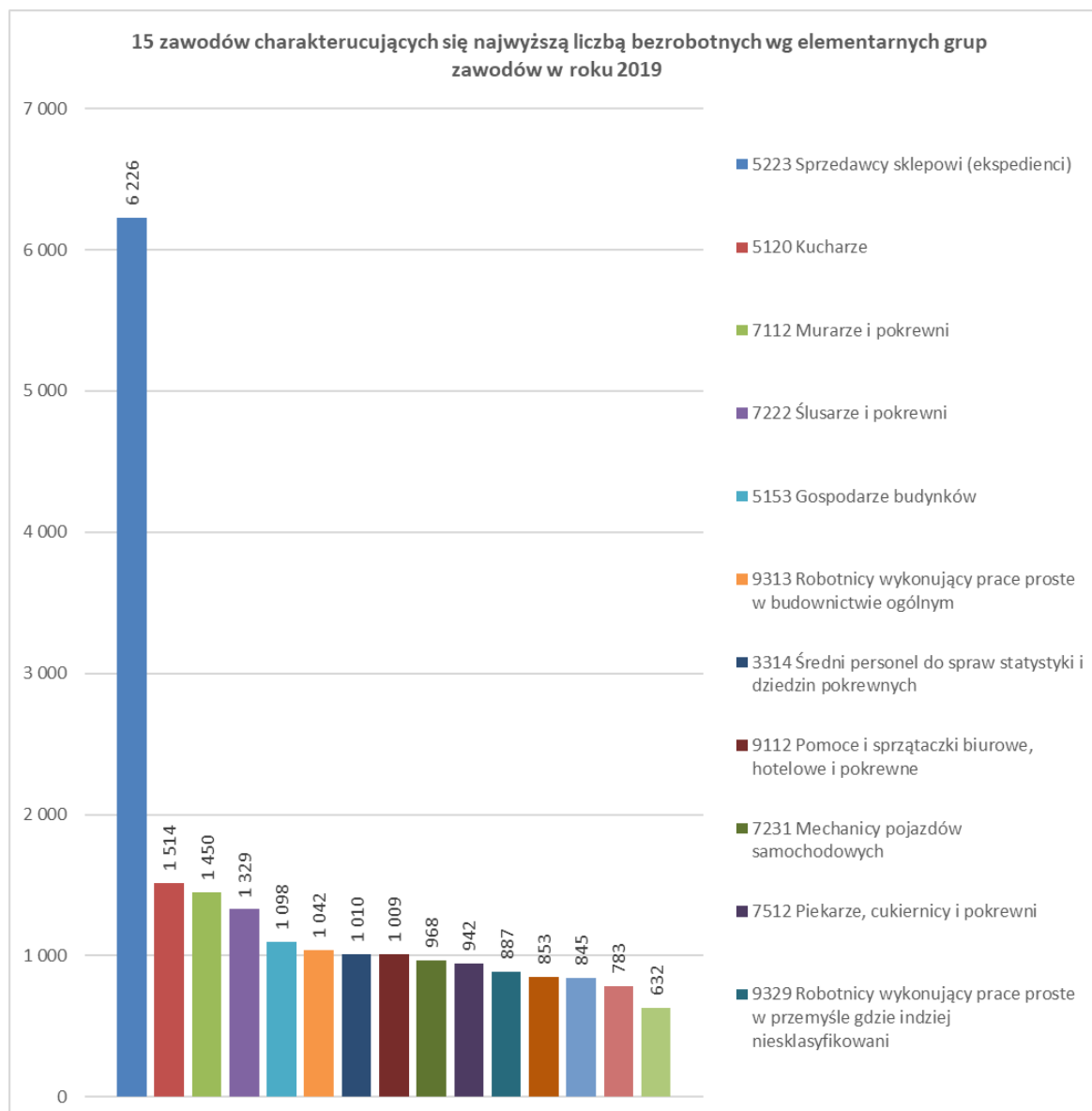
Analizując napływ ofert pracy w roku 2019 wg wielkich grup zawodów należy zauważyć, że najwięcej ofert pracy tj. 26,84% wystąpiło w grupie *pracowników wykonujących prace proste* oraz 15,40% w grupie *operatorzy i monterzy maszyn i urządzeń*. Potwierdza to fakt, że rejestry powiatowych urzędów pracy nie charakteryzują się w wyżej wymienionych grupach zawodów największą liczebnością osób bezrobotnych. Warto zwrócić również uwagę na fakt, że popyt na pracowników z grupy *specjalistów* zgłaszany był częściej w Internecie niż w PUP, OHP i EURES.

Tabela 4. Oferty pracy w woj. dolnośląskim wg wielkich grup zawodów w roku 2019

Wielkie grupy zawodów	Napływ ofert pracy w roku 2019	
	CBOP (PUP+OHP+EURES)	Internet
SIŁY ZBROJNE	0	0
PRZEDSTAWICIELE WŁADZ PUBLICZNYCH, WYŻSI URZĘDNICY I KIEROWNICY	1283	6380
SPECJALIŚCI	6475	19119
TECHNICY I INNY ŚREDNI PERSONEL	10889	9287
PRACOWNICY BIUROWI	18205	5805
PRACOWNICY USŁUG I SPRZEDAWCY	18888	9574
ROLNICY, OGRODNICY, LEŚNICY I RYBACY	572	0
ROBOTNICY PRZEMYSŁOWI I RZEMIEŚLNICY	21032	3474
OPERATORZY I MONTERZY MASZYN I URZĄDZEŃ	30285	4639
PRACOWNICY WYKONUJĄCY PRACE PROSTE	58645	2223
Razem	166274	60501

2.2 Analiza bezrobotnych i ofert pracy według elementarnych grup zawodów

Bezrobotni, posiadający zawód, pozostający w ewidencji urzędów pracy w roku 2019 zostali sklasyfikowani w 445 elementarnych grupach zawodów. Dominującym zawodem wśród zarejestrowanych osób bezrobotnych, podobnie jak w latach poprzednich, był zawód *sprzedawca sklepowy (ekspedient)*. W rankingu zawodów charakteryzujących się największą liczbą zarejestrowanych bezrobotnych plasuje się on na pierwszym miejscu stanowiąc 12,6% całej populacji. Warto również podkreślić, że 41,5% bezrobotnych pozostających w ewidencji powiatowych urzędów pracy w roku 2019 posiadało zawód w niżej wymienionych 15 grupach zawodów.

Wykres 9. Lista zawodów charakteryzujących się największą liczbą bezrobotnych w roku 2019 wg elementarnych grup zawodów.

W okresie analizowanego roku odnotowano w elementarnych grupach zawodów napływ 90 296 bezrobotnych z zawodem. Najliczniejszą, bo 11% grupę stanowili *sprzedawcy sklepowi (ekspedienci)*. Największy napływ tj. powyżej 1 000 osób bezrobotnych odnotowano w 19 elementarnych grupach zawodów i stanowili oni 43,8% całej populacji zarejestrowanych w powiatowych urzędach pracy. Należy zaznaczyć, iż w tych samych grupach zawodów odnotowano również największy odpływ bezrobotnych, bezrobotni ci

stanowili 44,2% wszystkich wyłączonych z ewidencji powiatowych urzędów pracy. Tutaj również najliczniejszą grupę stanowili *sprzedawcy sklepowi (ekspedienci)*, bo 11,2%.

Tabela 5. *Napływ i odpływ bezrobotnych w woj. dolnośląskim w roku 2019 wg elementarnych grup zawodów.*

Kod	Elementarna grupa zawodów	Napływ bezrobotnych w roku 2019	Kod	Elementarna grupa zawodów	Odpływ bezrobotnych w roku 2019
5223	Sprzedawcy sklepowi (ekspedienci)	9 933	5223	Sprzedawcy sklepowi (ekspedienci)	10 853
5120	Kucharze	2 571	5120	Kucharze	2 781
7222	Ślusarze i pokrewni	2 184	7222	Ślusarze i pokrewni	2 361
7231	Mechanicy pojazdów samochodowych	2 084	7112	Murarze i pokrewni	2 251
7112	Murarze i pokrewni	2 014	7231	Mechanicy pojazdów samochodowych	2 168
9329	Robotnicy wykonujący prace proste w przemyśle gdzie indziej niesklasyfikowani	1 959	9329	Robotnicy wykonujący prace proste w przemyśle gdzie indziej niesklasyfikowani	2 054
9313	Robotnicy wykonujący prace proste w budownictwie ogólnym	1 836	3314	Średni personel do spraw statystyki i dziedzin pokrewnych	2 011
3314	Średni personel do spraw statystyki i dziedzin pokrewnych	1 831	9313	Robotnicy wykonujący prace proste w budownictwie ogólnym	1 969
5153	Gospodarze budynków	1 706	5153	Gospodarze budynków	1 867
7512	Piekarze, cukiernicy i pokrewni	1 703	7512	Piekarze, cukiernicy i pokrewni	1 827
4110	Pracownicy obsługi biurowej	1 559	4110	Pracownicy obsługi biurowej	1 717
9112	Pomoce i sprzątaczkę biurowe, hotelowe i pokrewne	1 521	9112	Pomoce i sprzątaczkę biurowe, hotelowe i pokrewne	1 697
5141	Fryzjerzy	1 462	5141	Fryzjerzy	1 526
4321	Magazynierzy i pokrewni	1 420	4321	Magazynierzy i pokrewni	1 518
7522	Stolarze meblowi i pokrewni	1 311	7522	Stolarze meblowi i pokrewni	1 363
3115	Technicy mechanicy	1 205	3115	Technicy mechanicy	1 291
7531	Krawcy, kuśnierze, kapelusznicy i pokrewni	1 127	7531	Krawcy, kuśnierze, kapelusznicy i pokrewni	1 271
7223	Ustawiacze i operatorzy obrabiarek do metali i pokrewni	1 104	7223	Ustawiacze i operatorzy obrabiarek do metali i pokrewni	1121
2421	Specjaliści do spraw zarządzania i organizacji	1 028	2421	Specjaliści do spraw zarządzania i organizacji	1043

Należy podkreślić, że zarówno największy napływ jak odpływ odnotowany w roku 2019 wystąpił w większości w tych samych elementarnych grupach zawodów, podobnie jak w roku 2018. Jednocześnie w większości te same elementarne grupy zawodów występują w rankingu zawodów charakteryzujących się największą liczbą bezrobotnych. Część z tych zawodów charakteryzuje się posiadaniem przez pracowników praktycznej wiedzy, umiejętności i doświadczenia, które są niezbędne do świadczenia m. in. usług ochrony, usług osobistych związanych między innymi z podróżą, prowadzeniem gospodarstwa, dostarczaniem żywności, opieką osobistą oraz do sprzedawania i demonstrowania towarów w sklepach hurtowych czy detalicznych. np. sprzedawca sklepowy, kucharz, murarz, fryzjer. Natomiast w przypadku dwóch grup zawodów: średni personel do spraw statystyki i dziedzin pokrewnych oraz pracownicy obsługi biurowej wymaga się posiadania wiedzy, umiejętności i doświadczenia niezbędnych do wykonywania głównie prac technicznych i podobnych, związanych z badaniem i stosowaniem naukowych oraz artystycznych koncepcji i metod działania oraz zapisywania, organizowania, przechowywania i wyszukiwania informacji, obliczania danych liczbowych, finansowych i statystycznych oraz spełniania obowiązków wobec klientów, szczególnie związanych z operacjami pieniężnymi, organizowaniem podróży, informacjami i spotkaniami w zakresie biznesu.

Wskaźniki: *dostępności ofert pracy, długotrwałego bezrobocia oraz płynności bezrobotnych* określają sytuację osób z zawodami z danej grupy elementarnej na rynku pracy. Dla czołówki 15 grup zawodów wskaźnik

płynności oscyluje wokół jedności, co oznacza równowagę pomiędzy napływem, a odpływem bezrobotnych. Wskaźnik dostępności ofert pracy jest większy od jedności, co oznacza że dostępność ofert pracy jest relatywnie niska, gdyż liczba bezrobotnych przewyższa liczbę ofert pracy w danej grupie zawodów. Wyjątek stanowią bezrobotni z grupy *robotnicy wykonujący prace proste w przemyśle gdzie indziej niesklasyfikowani* gdzie wskaźnik osiągnął wartość 0,34. Wskaźnik długotrwałego bezrobocia oscyluje wokół 50%, co odpowiada udziałowi osób długotrwale bezrobotnych w ogólnej liczbie bezrobotnych w województwie.

Tabela 6. *Bezrobotni, oferty pracy i mierniki stosowane w monitoringu w 2019 r. wg elementarnych grup zawodów.*

Lp.	Kod grupy zawodów	Elementarne grupy zawodów	Liczba bezrobotnych wg stanu na dzień 31.12.2019	Napływ ofert pracy w roku 2019 (CBOP +Internet)	Mierniki		
					wskaźnik dostępności ofert pracy	wskaźnik długotrwałego bezrobocia	wskaźnik płynności bezrobotnych
1	5223	Sprzedawcy sklepowi (ekspedienci)	6226	9045	5,11	51,28	1,09
2	5120	Kucharze	1514	2471	5,84	53,10	1,08
3	7112	Murarze i pokrewni	1450	936	9,02	56,34	1,12
4	7222	Ślusarze i pokrewni	1329	1132	6,04	51,47	1,08
5	5153	Gospodarze budynków	1098	3653	2,91	53,73	1,09
6	9313	Robotnicy wykonujący prace proste w budownictwie ogólnym	1042	5247	1,35	49,62	1,07
7	3314	Średni personel do spraw statystyki i dziedzin pokrewnych	1010	23	137,21	48,22	1,10
8	9112	Pomoce i sprzątaczkę biurowe, hotelowe i pokrewne	1009	4049	1,57	56,49	1,12
9	7231	Mechanicy pojazdów samochodowych	968	906	8,04	42,25	1,04
10	7512	Piekarze, cukiernicy i pokrewni	942	464	11,82	49,26	1,07
11	9329	Robotnicy wykonujący prace proste w przemyśle gdzie indziej niesklasyfikowani	887	18647	0,34	46,00	1,05
12	4110	Pracownicy obsługi biurowej	853	3789	2,40	45,60	1,10
13	7531	Krawcy, kuźnierze, kapelusznicy i pokrewni	845	114	61,42	57,87	1,13
14	5141	Fryzjerzy	783	681	10,81	44,44	1,04
15	7522	Stolarze meblowi i pokrewni	632	887	6,17	44,30	1,04

Tabela 7. Wskaźnik długotrwałego bezrobocia w woj. dolnośląskim w roku 2019 wg elementarnych grup zawodów

Lp.	Kod	Elementarne grupy zawodów	Wskaźnik długotrwałego bezrobocia (%)
1	3333	Pośrednicy pracy i zatrudnienia	100
2	9332	Prowadzący pojazdy ciągnięte przez zwierzęta	100
3	7513	Robotnicy w produkcji wyrobów mleczarskich	100
4	2262	Lekarze dentyści specjaliści (ze specjalizacją II stopnia lub tytułem specjalisty)	100
5	5111	Stewardzi	100
6	2271	Diagności laboratoryjni bez specjalizacji lub w trakcie specjalizacji	100
7	1113	Wyżsi urzędnicy władz samorządowych	100
8	7312	Monterzy instrumentów muzycznych	100
9	2659	Twórcy i artyści gdzie indziej niesklasyfikowani	100
10	3123	Mistrzowie produkcji w budownictwie	100
11	2351	Wizytatorzy i specjaliści metod nauczania	100
12	6221	Hodowcy ryb	100
13	4411	Pomocnicy biblioteczni	100
14	3133	Kontrolerzy (sterowniczy) procesów w przemyśle chemicznym	100
15	1342	Kierownicy w instytucjach opieki zdrowotnej	100
16	1344	Kierownicy w instytucjach pomocy społecznej	100
17	6223	Rybacy morscy	100
18	5151	Pracownicy obsługi technicznej biur, hoteli i innych obiektów	80
19	6112	Sadownicy	80

Źródło: Tablice MZDiN przygotowane przez Sygnity.

Wg stanu na dzień 31.12.2019 r. w przypadku 19 elementarnych grup zawodów wskaźnik długotrwałego bezrobocia przyjął wartość od 80%-100%. Należy podkreślić, że w 8 przypadkach takich jak: mistrzowie produkcji w budownictwie, wizytatorzy i specjaliści metod nauczania, hodowcy ryb, pomocnicy biblioteczni, kontrolerzy (sterowniczy) procesów w przemyśle chemicznym, kierownicy w instytucjach opieki zdrowotnej, kierownicy w instytucjach pomocy społecznej, rybacy morscy były to pojedyncze osoby. Najliczniej reprezentowanymi elementarnymi grupami zawodów były: *pracownicy obsługi technicznej biur, hoteli i innych obiektów* (10 osób).

Najwyższy wskaźnik płynności bezrobotnych w woj. dolnośląskim wg stanu na koniec roku 2019 odnotowano w elementarnej grupie zawodu *lekarze dentyści specjaliści (ze specjalizacją II stopnia lub tytułem specjalisty)*. Oznacza to, że odpływ bezrobotnych w tej grupie zawodu był wyższy od napływu, w końcu okresu sprawozdawczego odnotowano 3 bezrobotnych. Natomiast najniższy wskaźnik, bo na poziomie 0 osiągnięto w takich grupach zawodów jak: *twórcy i artyści gdzie indziej niesklasyfikowani, kierownicy w instytucjach opieki zdrowotnej, kierownicy w instytucjach pomocy społecznej, rybacy morscy, specjaliści do spraw sprzedaży z dziedziny technologii teleinformacyjnych, kontrolerzy (sterowniczy) procesów przeróbki ropy naftowej i gazu, kierowcy motocykli*, co oznacza że nastąpił wzrost bezrobotnych w danych grupach zawodów. Należy podkreślić, że z końcem roku stan bezrobocia w wyżej wymienionych grupach wynosił 1- 2 osoby bezrobotne.

Tabela 8. Wskaźnik płynności bezrobotnych w woj. dolnośląskim w roku 2019 wg elementarnych grup zawodów.

Kod	Elementarne grupy zawodów	Najwyższy wskaźnik płynności bezrobotnych	Kod	Elementarne grupy zawodów	Najniższy wskaźnik płynności bezrobotnych
2262	Lekarze dentyści specjaliści (ze specjalizacją II stopnia lub tytułem specjalisty)	3	2659	Twórcy i artyści gdzie indziej niesklasyfikowani	0
3342	Sekretarze prawni	2,33	1342	Kierownicy w instytucjach opieki zdrowotnej	0
7312	Monterzy instrumentów muzycznych	2	1344	Kierownicy w instytucjach pomocy społecznej	0
6221	Hodowcy ryb	2	6223	Rybacy morscy	0
2212	Lekarze specjaliści (ze specjalizacją II stopnia lub tytułem specjalisty)	2	2434	Specjaliści do spraw sprzedaży z dziedziny technologii teleinformatycznych	0
2222	Pielegniarki z tytułem specjalisty	2	3134	Kontrolerzy (sterowniczy) procesów przeróbki ropy naftowej i gazu	0
5241	Modelki i modele	2	8321	Kierowcy motocykli	0
2112	Meteorolodzy	2	8132	Operatorzy urządzeń do produkcji materiałów światłoczułych i obróbki filmów	0
2271	Diagności laboratoryjni bez specjalizacji lub w trakcie specjalizacji	1,67	3413	Pracownicy z zakresu działalności religijnej	0
3351	Funkcjonariusze celni i ochrony granic	1,67	6310	Rolnicy produkcji roślinnej pracujący na własne potrzeby	0
1223	Kierownicy do spraw badań i rozwoju	1,67	1112	Wyżsi urzędnicy administracji rządowej	0
7515	Klasyfikatorzy żywności i pokrewni	1,67	2232	Położne z tytułem specjalisty	0
2252	Lekarze weterynarii specjaliści	1,67	2356	Instruktorzy technologii informatycznych	0
5163	Pracownicy zakładów pogrzebowych	1,65	3135	Kontrolerzy (sterowniczy) procesów metalurgicznych	0
2351	Wizytatorzy i specjaliści metod nauczania	1,6	3252	Środowiskowi pracownicy ochrony zdrowia	0
3333	Pośrednicy pracy i zatrudnienia	1,57	5242	Demonstratorzy wyrobów	0

Źródło: Tablice MZDiN przygotowane przez Sygnity.

2.3 Analiza niedopasowania struktury bezrobotnych i ofert pracy

Obok statystyki publicznej dotyczącej osób bezrobotnych oraz danych z systemu Syriusz zagadnienia dotyczące rynku pracy są prowadzone również przez Główny Urząd Statystyczny, który od 1992 roku, co kwartał przeprowadza Badanie Aktywności Ekonomicznej Ludności (BAEL). Celem badania jest uzyskanie informacji o wielkości i strukturze zasobów pracy. W efekcie zostaje ustalona liczba osób zarówno aktywnych, jaki biernych zawodowo. Badanie realizowane jest metodą reprezentacyjną, a uzyskane wyniki są uogólniane na ludność całego kraju. Analiza niedopasowania struktury bezrobotnych i ofert pracy służy porównaniu danych z tych źródeł danych.

Wskaźnik struktury bezrobotnych/ofert pracy stanowi iloraz przeciętnej liczby bezrobotnych/ofert pracy w danej grupie zawodów do całkowitej liczby bezrobotnych/ofert pracy w danym okresie sprawozdawczym. Liczy się osobno dla każdego ze źródeł tj. wskaźnik struktury bezrobotnych dla systemu Syriusz i BAEL oraz wskaźnik struktury ofert pracy kalkuluje się dla ofert pracy zgłaszanych do PUP oraz ofert pracy w Internecie.

Wskaźnik niedopasowania struktury bezrobotnych oblicza się jako iloraz liczby bezrobotnych zarejestrowanych w danej grupie zawodowej wg danych przygotowanych dla Sygnity do liczby bezrobotnych w tej grupie zawodowej wg BAEL. Analogicznie liczy się wskaźnik zróżnicowania struktury ofert pracy dla danych PUP i zamieszczanych w Internet.

Z analizy niedopasowania struktury bezrobotnych w roku 2019 wynika, że w przypadku wielkich grup zawodów jak: *przedstawiciele władz publicznych, wyżsi urzędnicy i kierownicy, technicy i inny średni personel; robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy; operatorzy i monterzy maszyn i urządzeń*; wartość osiągniętych wskaźników była mniejsza od jedności, co oznacza że w rzeczywistości liczba osób pozostających bez pracy jest większa niż wynika z ewidencji urzędów pracy. Część osób, które zadeklarowały się jako bezrobotne w badaniu BAEL nie zarejestrowały się i nie poszukiwały pracy za pośrednictwem powiatowych urzędów pracy. Natomiast w przypadkach takich grup jak: *specjaliści; pracownicy biurowi, pracownicy usług i sprzedawcy pracownicy, wykonujący prace proste* wskaźniki niedopasowania były większe od jedności, co świadczy o tym, że część bezrobotnych pozostających w rejestrach powiatowych urzędów pracy nie potwierdziła faktu pozostawania bez pracy w badaniu BAEL, co może oznaczać, że nie miała zamiaru i chęci do podejmowania aktywności zawodowej, czy też o podjęciu pracy zawodowej w tzw. szarej strefie.

Tabela 9. Analiza niedopasowania struktury bezrobotnych wg stanu na dzień 31.12.2019 r.

Kod grupy zawodów	Nazwa wielkiej grupy zawodów	PUP (zarejestrowani bezrobotni poprzednio pracujący) *	BAEL (bezrobotni poprzednio pracujący) **	Struktura (%) zarejestrowanych w PUP	Struktura (%) zarejestrowanych wg BAEL	Wskaźnik niedopasowania struktury bezrobotnych
1	PRZEDSTAWICIELE WŁADZ PUBLICZNYCH, WYŻSI URZĘDNICY I KIEROWNICY	950	775	1,84	2,21	0,83
2	SPECJALIŚCI	2755	1525	5,34	4,35	1,23
3	TECHNICY I INNY ŚREDNI PERSONEL	3471	4925	6,73	14,05	0,48
4	PRACOWNICY BIUROWI	4140	1850	8,03	5,28	1,52
5	PRACOWNICY USŁUG I SPRZEDAWCY	14106	5200	27,36	14,84	1,84
6	ROLNICY, OGRODNICY, LEŚNICY I RYBACY	715	0	1,39	0,00	0,00
7	ROBOTNICY PRZEMYSŁOWI I RZEMIEŚLNICY	9822	10050	19,05	28,67	0,66
8	OPERATORZY I MONTERZY MASZYN I URZĄDZEŃ	5098	5275	9,89	15,05	0,66
9	PRACOWNICY WYKONUJĄCY PRACE PROSTE	10458	5450	20,28	15,55	1,30
0	SIŁY ZBROJNE	48	0	0,09	0,00	0,00
Razem		51562	35050	100,00	100,00	

* średnia arytmetyczna ze stanów na koniec miesięcy

** średnia arytmetyczna z kwartałów

Analiza zróżnicowania struktury ofert pracy w roku 2019 wykazała segmentację rynku pracy. Pracodawcy poszukujący pracowników z wykształceniem wyższym, wysokim poziomem wiedzy zawodowej, umiejętnościami i doświadczeniem zamieszczają oferty pracy w Internecie. Około 32% ofert pracy występujących w Internecie dotyczy wielkiej grupy zawodów *specjaliści*. Wskaźnik *niedopasowania struktury ofert pracy* w ramach tej grupy zawodów osiągnął wartość poniżej jedności, co potwierdza fakt oferowania pracy przez pracodawców w Internecie. Natomiast powiatowe urzędy pracy dysponują ofertami pracy w ramach takich grup zawodów jak: *pracownicy wykonujący prace proste*, gdzie wymaga się podstawowych

umiejętnościami i wiedzy teoretycznej niezbędnej do wykonywania przeważnie prostych i rutynowych prac oraz w grupie *robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy*, która obejmuje zawody wymagające wiedzy, umiejętności i doświadczenia niezbędnego do uzyskania i obróbki surowców, wytwarzania i naprawy towarów oraz budowy, konserwacji i naprawy dróg, konstrukcji i maszyn. Główne zadania wymagają znajomości i rozumienia charakteru pracy, stosowania materiałów, maszyn i wytwarzanych produktów. Oferty dostępne w ramach wyżej wymienionych grup zawodów obejmują 48% wszystkich ofert dostępnych w powiatowych urzędach pracy.

Tabela 10. Analiza zróżnicowania struktury ofert pracy wg stanu na dzień 31.12.2019 r.

Kod grupy zawodów	Nazwa wielkiej grupy zawodów	CBOP (PUP+OHP+EURES)	Internet	Struktura (%) ofert pracy CBOP w 2019 r.	Struktura (%) ofert pracy Internet w 2019 r.	Wskaźnik zróżnicowania struktury ofert pracy
1	PRZEDSTAWICIELE WŁADZ PUBLICZNYCH, WYŻSI URZĘDNIICY I KIEROWNICY	1283	6380	0,77	10,55	0,07
2	SPECJALIŚCI	6475	19119	3,89	31,60	0,12
3	TECHNICY I INNY ŚREDNI PERSONEL	10889	9287	6,55	15,35	0,43
4	PRACOWNICY BIUROWI	18205	5805	10,95	9,59	1,14
5	PRACOWNICY USŁUG I SPRZEDAWCY	18888	9574	11,36	15,82	0,72
6	ROLNICY, OGRODNICY, LEŚNICY I RYBACY	572	0	0,34	0,00	
7	ROBOTNICZY PRZEMYSŁOWI I RZEMIEŚLNICY	21032	3474	12,65	5,74	2,20
8	OPERATORZY I MONTERZY MASZYN I URZĄDZEŃ	30285	4639	18,21	7,67	2,38
9	PRACOWNICY WYKONUJĄCY PRACE PROSTE	58645	2223	35,27	3,67	9,60
0	SIŁY ZBROJNE	0	0	0,00	0,00	
Razem		166274	60501	100,00	100,00	

2.4 Badanie popytu na pracę

Jednym z elementów monitoringu są wyniki badania popytu na pracę prowadzonego kwartalnie przez Główny Urząd Statystyczny. Celem badania jest uzyskanie informacji na temat popytu zrealizowanego i niezrealizowanego, czyli pracujących i wolnych miejsc pracy.

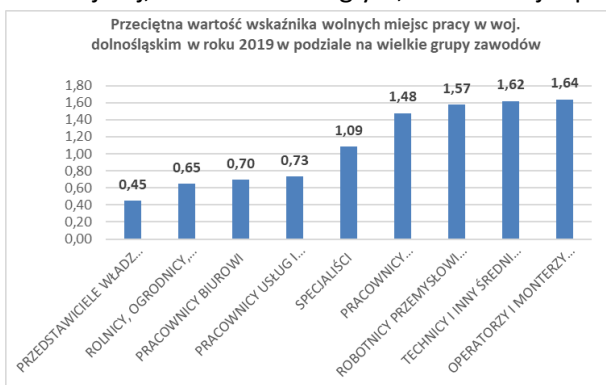
W roku 2019 odnotowano spadek liczby pracujących w porównaniu do roku ubiegłego. Objęte badaniem podmioty gospodarcze z Dolnego Śląska zatrudniające co najmniej 1 osobę, w końcu roku 2019 zatrudniały 982 124 osoby tj. 5 578 mniej niż rok wcześniej. Odnotowano również odwrócenie tendencji ostatnich lat dotyczącej zatrudnienia w sektorze prywatnym. Wg stanu na dzień 31.12.2019 r. nastąpił wzrost zatrudnionych w sektorze publicznym o 1,4 punktu procentowego w porównaniu do stanu na koniec roku 2018. Nadal jednak przewaga pracujących w sektorze prywatnym jest duża, ponad 78% osób pracujących było zatrudnionych właśnie w sektorze prywatnym (770 026 osób). Kobiety stanowiły, podobnie jak w roku 2018 około 51,5% ogółu zatrudnionych. Największy udział kobiet pracujących, podobnie jak rok wcześniej, odnotowano w sektorze publicznym tj. 70,3%, który charakteryzuje się mniejszą zależnością od wahań koniunktury gospodarczej.

Wykres 10. Przekiętna liczba pracujących w woj. dolnośląskim w roku 2019 wg wielkich grup zawodów

Najwisz przekiętn liczb pracujących w roku sprawozdawczym 2019 zgodnie z danymi GUS wg wielkich grup zawodów odnotowano w takich w grupach jak *specjaliści* (230,7 tys. osób tj. 14,4 tys. osób więcej niż w roku 2018); robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy (133,3 tys. osób tj. 13,9 tys. osób mniej niż w roku 2018) oraz *pracownicy usług i sprzedawcy* (137,7 tys. osób tj. tyle co rok wcześnie). Warto również podkreślić, że w województwie dolnośląskim ogólnie w roku 2019 mamy do czynienia ze spadkiem przekiętnej liczby osób pracujących tj. 992,1 tys. osób, czyli 27,9 tys. osób mniej niż w roku 2018.

W roku 2019 odnotowano wprawdzie dodatnie saldo tworzenia i likwidacji miejsc pracy – na poziomie 29,0 tys. miejsc, chociaż nieco ono zmalało w stosunku do roku poprzedniego (o 1,0 tys.). Na koniec IV kwartału 2019 odnotowano 992 325 miejsc pracy. Przekiętna liczba wolnych miejsc pracy w województwie dolnośląskim w roku 2019 wyniosła 11,7 tys. Przekiętny wskaźnik wolnych miejsc pracy w woj. dolnośląskim wyniósł 1,17%, tj. 0,11 punktu procentowego mniej niż w roku 2018. Osiągnięta wartość miernika świadczy o mniejszej, niż w roku ubiegłym, liczbie miejsc pracy do obsadzenia.

Wykres 11. Przekiętna wartość wskaźnika wolnych miejsc pracy w woj. dolnośląskim w roku 2019 wg wielkich grup zawodów.

Najwisze przekiętne wartość w roku 2019 wskaźnik wolnych miejsc pracy przyjął w grupie *operatorzy i monterzy maszyn i urządzeń* (1,64%, tj. o 0,09 punktu procentowego więcej niż w roku 2018) technicy i inny średni personel (1,62%, tj. o 0,07 punktu procentowego więcej niż w roku 2018), co oznacza zwiększone szanse na znalezienie pracy w danej grupie zawodów. Natomiast najniższe przekiętne wartość odnotowano, podobnie jak w roku 2018, w grupie *przedstawiciele władz publicznych, wyższych urzędników i kierowników* (0,45%, tj. na tym samym poziomie, co w roku 2018), co nie sprzyja rozpoczęciu aktywność zawodowej w danej grupie zawodów.

W ślad za nowo utworzonymi miejscami pracy, w wielu podmiotach gospodarczych dochodzi również do ich likwidacji. Płynność miejsc pracy obrazuje różnica pomiędzy utworzonymi miejscami pracy, a zlikwidowanymi. W roku 2019 nowo utworzone miejsca pracy wynosiły przekiętnie 12,9 tys., natomiast zlikwidowanych 5,6 tys. Należy podkreślić, że na przestrzeni roku 2019 liczba nowo utworzonych miejsc pracy znacznie przewyższała liczb zlikwidowanych miejsc pracy, co wskazuje na optymistyczne tendencje rynkowe.

Tabela 11. Zlikwidowane i nowoutworzone miejsca pracy (w tys.) w roku 2019

Okres sprawozdawczy	Nowo utworzone miejsca pracy	Zlikwidowane miejsca pracy	Płynność miejsc pracy
I kwartał	21,6	5,8	15,7
II kwartał	7,6	6,6	1
III kwartał	11,6	5,0	6,6
IV kwartał	10,8	5,1	5,7
przekiętna w roku	12,9	5,6	7,2

3 Ranking zawodów deficytowych i nadwyżkowych

Identyfikacja zawodów deficytowych i nadwyżkowych przygotowana została w oparciu o kalkulację trzech, głównych mierników, tj.: wskaźnika dostępności ofert pracy, wskaźnika długotrwałego bezrobocia oraz wskaźnika płynności bezrobotnych.

Do budowy powyższych wskaźników wykorzystano następujące zmienne:

- \bar{B}_t^k – średniomiesięczna liczba bezrobotnych w grupie zawodów k w okresie t ,
- \bar{O}_t^k – średniomiesięczna liczba dostępnych ofert pracy w grupie zawodów k w okresie t ,
- B_t^k – liczba zarejestrowanych bezrobotnych w grupie zawodów k na koniec okresu t ,
- DB_t^k – liczba długotrwanie bezrobotnych w grupie zawodów k na koniec okresu t ,
- NB_t^k – napływ bezrobotnych w grupie zawodów k w okresie t ,
- OB_t^k – odpływ bezrobotnych w grupie zawodów k w okresie t .

Poniżej prezentowana jest charakterystyka wskaźników, które stosuje się w monitoringu do określania deficytów i nadwyżek.

Wskaźnik dostępności ofert pracy – miernik ten informuje o dostępności oferty pracy dla bezrobotnych w danej elementarnej grupie zawodów. Wartość miernika można interpretować jako przeciętną liczbę bezrobotnych przypadających na 1 ofertę pracy. Im wyższa wartość tego wskaźnika, tym dostępność ofert pracy jest niższa i tym samym mniejsza jest szansa na znalezienie zatrudnienia w grupie zawodów k . Wskaźnik oblicza się go według wzoru:

$$B/O_t^k = \frac{\bar{B}_t^k}{\bar{O}_t^k}$$

Przyjmuje on wartość z przedziału $<0, +\infty$.

W przypadku, gdy wartość wskaźnika dostępności ofert pracy jest równa 0 – oznacza to brak bezrobotnych w elementarnej grupie zawodów k . Dostępność oferty jest bardzo wysoka, a grupa zawodów k jest maksymalnie deficytowa.

W przypadku, gdy wartość wskaźnika dostępności ofert pracy jest niższa od 1 – oznacza to, że przeciętnie każdy bezrobotny z danej elementarnej grupy zawodów ma szansę znaleźć pracę. Liczba dostępnych ofert pracy przewyższa bowiem liczbę bezrobotnych w grupie zawodów k .

W przypadku, gdy wartość wskaźnika dostępności ofert pracy jest wyższa od 1 – oznacza to, że dostępność ofert pracy jest relatywnie niska, gdyż liczba bezrobotnych przewyższa liczbę ofert pracy w grupie zawodów k .

W przypadku, gdy wskaźnikowi dostępności ofert pracy nie można nadać wartości – oznacza to sytuację, w której oferty pracy w elementarnej grupie zawodów k nie są dostępne. W rezultacie szansa znalezienia pracy jest zerowa, a elementarna grupa zawodów k jest maksymalnie nadwyżkowa.

Wskaźnik długotrwałego bezrobocia – miernik ten informuje o tym, jaki odsetek bezrobotnych w elementarnej grupie zawodów k stanowią długotrwanie bezrobotni. Im większa wartość wskaźnika tym więcej osób jest długotrwanie bezrobotnych w danej grupie zawodów. Wskaźnik oblicza się według wzoru:

$$WDB_t^k = \frac{DB_t^k}{B_t^k} * 100$$

Wskaźnik długotrwałego bezrobocia przyjmuje wartość od 0% (sytuacja, w której bezrobotni długotrwanie nie występują w elementarnej grupie zawodów k) do 100% (w sytuacji, gdy każdy bezrobotny w elementarnej grupie zawodów k jest długotrwanie bezrobotny).

Wskaźnik płynności bezrobotnych – miernik ten wskazuje na kierunek i natężenie ruchu bezrobotnych w elementarnej grupie zawodów k . Wskaźnik oblicza się go według wzoru:

$$WPB_t^k = \frac{OB_t^k}{NB_t^k}$$

W przypadku, gdy wartość wskaźnika płynności bezrobotnych jest mniejsza od 1 – oznacza to, że napływ przewyższa odpływ, co w rezultacie prowadzi do wzrostu liczby bezrobotnych w danej elementarnej grupie zawodów k .

W przypadku, gdy wartość wskaźnika płynności bezrobotnych jest równa 1 – oznacza to, że odpływ jest równy napływowi (oba niezerowe), przez co liczba bezrobotnych w grupie zawodów k nie ulega zmianie.

W przypadku, gdy wartość wskaźnika płynności bezrobotnych jest większa od 1 – oznacza to, że odpływ jest wyższy od napływu, co w rezultacie prowadzi do spadku liczby bezrobotnych w danej elementarnej grupie zawodów k .

Identyfikacja zawodów deficytowych i nadwyżkowych w oparciu o wytyczne zawarte w „Ostatecznej wersji metodologii prowadzenia monitoringu zawodów deficytowych i nadwyżkowych na lokalnym rynku pracy” następuje poprzez nałożenie dodatkowych warunków na wcześniej wyliczone mierniki.

W przyjętej metodologii zakłada się, iż *zawody deficytowe* charakteryzują się większą liczbą dostępnych ofert pracy niż wynosi średni stan bezrobotnych w danym okresie sprawozdawczym. Dodatkowo wskazane jest, aby w takim zawodzie odsetek długotrwanie bezrobotnych nie przekraczał mediany, a odpływ bezrobotnych powinien przewyższać ich napływ w danym okresie sprawozdawczym. Zawody maksymalnie deficytowe wyróżniają się brakiem bezrobotnych, tj. wskaźnik dostępności ofert pracy wynosi zero.

Przyjęto, że *zawody zrównoważone* odznaczają się zbliżoną liczbą bezrobotnych i dostępnych ofert pracy w danym okresie sprawozdawczym. Dodatkowo wskazane jest, aby w takim zawodzie odsetek długotrwanie bezrobotnych nie przekraczał mediany, a odpływ bezrobotnych w danym okresie sprawozdawczym powinien przewyższać ich napływ bądź być równy napływowi bezrobotnych.

Z kolei *zawody nadwyżkowe* odznaczają się przewagą liczebną bezrobotnych nad dostępnymi ofertami pracy, bezrobociem długotrwałym powyżej mediany oraz niskim odpływem netto (wyższy napływ niż odpływ) bezrobotnych w danym okresie sprawozdawczym. Zawody maksymalnie nadwyżkowe to takie, dla których nie ma żadnych ofert pracy, tj. wskaźnik dostępności ofert pracy nie przyjmuje żadnych wartości (mianownik tego wskaźnika przyjmuje wartość zero).

Identyfikacja zawodów deficytowych i nadwyżkowych odbywa się w oparciu o wartości trzech wskaźników: wskaźnika dostępności ofert pracy, wskaźnika długotrwałego bezrobocia oraz wskaźnika płynności bezrobotnych:

Zawody	Wskaźnik dostępności ofert pracy	Wskaźnik długotrwałego bezrobocia	Wskaźnik płynności bezrobotnych
deficytowe	$B/O_t^k < 0,9$	$WDB_t^k \leq Me$ lub brak wartości	$WPB_t^k \geq 1$ lub brak wartości
zrównoważone	$0,9 \leq B/O_t^k \leq 1,1$	$WDB_t^k \leq Me$ lub brak wartości	$WPB_t^k \geq 1$ lub brak wartości
nadwyżkowe	$B/O_t^k > 1,1$ lub brak wartości	$WDB_t^k > Me$	$WPB_t^k < 1$

Ze względu na różne założenia metodologiczne przyjęte w trakcie naliczeń oraz różne terminy naliczeń, dane liczbowe ze sprawozdania MRPiPS-01 oraz jego załączników nie mogą być porównywane z danymi liczbowymi z tabel przygotowanych na potrzeby monitoringu zawodów.

Do grupy zawodów maksymalnie deficytowych tj. charakteryzujących się brakiem bezrobotnych w roku 2019 nie zaklasyfikowano żadnej z grup zawodów.

Do grupy zawodów deficytowych zaliczono 50 zawodów, z czego ok. 45% dotyczyło osób z wykształceniem wyższym w tym były to zawody kierownicze i specjaliści. Warto podkreślić, że większa część oferty pracy w ramach wyżej wymienionych zawodów pracodawcy zamieszczali w Internecie.

Najniższym wskaźnikiem dostępności ofert pracy charakteryzowała się grupa *lekarze specjaliści (ze specjalizacją II stopnia lub tytułem specjalisty)* (0,04; średniomiesięczna liczba ofert pracy przewyższa liczbę bezrobotnych). Największą średniomiesięczną liczbą miejsc pracy i aktywizacji zawodowej dotyczyła *magazynierów i pokrewnych* (2 383,5), *pracowników sprzedaży i pokrewnych gdzie indziej niesklasyfikowanych* (798,83), *monterów gdzie indziej niesklasyfikowanych* (639,32) oraz *specjalistów do spraw sprzedaży (z wyłączeniem technologii informacyjno-komunikacyjnych)* (524,00). Ogłoszenia dot. miejsc pracy dla osób z grupy zawodowej od 4 do 8 tj. wymagającej wiedzy, umiejętności i doświadczenia w tym do obróbki maszyn w około 90% były zamieszczane w powiatowych urzędach pracy. Natomiast ogłoszenia dot. miejsc pracy z grup zawodowych kierowników i specjalistów w większości w ponad 80% były zamieszczane przez pracodawców w Internecie. Są jednak wyjątki od tej zasady, w tym przypadku jest to grupa zawodowa *kierownicy w gastronomii, dla których blisko 70% ofert pracy i aktywizacji zawodowej było zamieszczonych w Powiatowych Urzędach Pracy.*

Tabela 12. Elementarne grupy zawodów deficytowych w woj. dolnośląskim w 2019 r.

Kod	Elementarna grupa zawodów	Średniomiesięczna liczba bezrobotnych	Średniomiesięczna liczba dostępnych ofert pracy	Wskaźnik dostępności ofert pracy	Wskaźnik długotrwałego bezrobocia	Wskaźnik płynności bezrobotnych
1212	Kierownicy do spraw zarządzania zasobami ludzkimi	10,08	19,33	0,52	33,33	1,16
1219	Kierownicy do spraw obsługi biznesu i zarządzania gdzie indziej niesklasyfikowani	36,00	126,08	0,29	35,48	1,09
1330	Kierownicy do spraw technologii informatycznych i telekomunikacyjnych	4,17	38,17	0,11	0,00	1,13
1345	Kierownicy w instytucjach edukacyjnych	1,25	5,17	0,24	0,00	1,00
1346	Kierownicy w instytucjach finansowych i ubezpieczeniowych	6,00	19,67	0,31	25,00	1,09
1412	Kierownicy w gastronomii	19,92	88,42	0,23	5,56	1,02
2141	Inżynierowie do spraw przemysłu i produkcji	90,67	368,25	0,25	22,78	1,12
2142	Inżynierowie budownictwa	87,25	147,33	0,59	34,21	1,05
2149	Inżynierowie gdzie indziej niesklasyfikowani	85,67	126,08	0,68	30,12	1,01
2212	Lekarze specjaliści (ze specjalizacją II stopnia lub tytułem specjalisty)	0,75	18,75	0,04		2,00

Monitoring zawodów deficytowych i nadwyżkowych w woj. dolnośląskim
Raport roczny - 2019

2222	Pielęgniarki z tytułem specjalisty	1,25	3,00	0,42		2,00
2295	Optometryści	1,00	5,58	0,18	0,00	1,14
2320	Nauczyciele kształcenia zawodowego	20,58	49,50	0,42	41,18	1,00
2352	Nauczyciele szkół specjalnych	10,92	16,67	0,66	37,50	1,00
2353	Lektorzy języków obcych	6,67	26,75	0,25	42,86	1,08
2411	Specjaliści do spraw księgowości i rachunkowości	112,75	156,42	0,72	33,33	1,00
2413	Analitycy finansowi	116,92	212,33	0,55	38,10	1,03
2424	Specjaliści do spraw szkoleń zawodowych i rozwoju kadr	8,50	56,08	0,15	10,00	1,07
2433	Specjaliści do spraw sprzedaży (z wyłączeniem technologii informacyjno-komunikacyjnych)	133,08	524,00	0,25	20,97	1,01
2512	Specjaliści do spraw rozwoju systemów informatycznych	12,17	150,42	0,08	33,33	1,00
2519	Analitycy systemów komputerowych i programiści gdzie indziej niesklasyfikowani	64,33	133,17	0,48	32,08	1,05
2521	Projektanci i administratorzy baz danych	5,83	71,00	0,08	25,00	1,00
3122	Mistrzowie produkcji w przemyśle przetwórczym	11,92	38,08	0,31	27,27	1,00
3139	Kontrolerzy (sterowniczy) procesów przemysłowych gdzie indziej niesklasyfikowani	93,25	445,83	0,21	24,71	1,03
3141	Technicy nauk biologicznych (z wyłączeniem nauk medycznych)	5,00	7,33	0,68	25,00	1,00
3256	Ratownicy medyczni	13,75	18,58	0,74	28,57	1,21
3315	Rzeczoznawcy (z wyłączeniem majątkowych)	4,33	6,33	0,68	33,33	1,22
3322	Przedstawiciele handlowi	215,92	490,92	0,44	41,24	1,15
3331	Spedytorzy i pokrewni	141,92	165,83	0,86	18,18	1,02
3334	Agenci i administratorzy nieruchomości	7,17	18,08	0,40	0,00	1,00
3342	Sekretarze prawni	1,25	4,75	0,26		2,33
3352	Urzędnicy do spraw podatków	2,42	2,92	0,83	33,33	1,50
3511	Operatorzy urządzeń teleinformatycznych	11,67	35,42	0,33	21,43	1,03
4222	Pracownicy centrów obsługi telefonicznej (pracownicy call center)	17,58	51,00	0,34	42,86	1,04
4321	Magazynierzy i pokrewni	632,67	2 383,50	0,27	36,71	1,07
4412	Listonosze i pokrewni	78,00	96,50	0,81	32,47	1,02
4419	Pracownicy obsługi biura gdzie indziej niesklasyfikowani	46,58	96,50	0,48	39,02	1,10
5222	Kierownicy sprzedaży w marketach	16,58	51,00	0,33	27,27	1,12
5230	Kasjerzy i sprzedawcy biletów	349,08	396,67	0,88	42,72	1,07
5249	Pracownicy sprzedaży i pokrewni gdzie indziej niesklasyfikowani	294,00	798,83	0,37	32,84	1,07
7111	Monterzy konstrukcji budowlanych i konserwatorzy budynków	68,92	76,58	0,90	42,11	1,06
7127	Monterzy i konserwatorzy instalacji klimatyzacyjnych i chłodniczych	20,50	57,08	0,36	30,00	1,04
7129	Robotnicy budowlani robót wykończeniowych i pokrewni gdzie indziej niesklasyfikowani	95,67	112,67	0,85	28,97	1,01
7232	Mechanicy statków powietrznych i pokrewni	0,17	2,75	0,06		1,00
7321	Pracownicy przy pracach przygotowawczych do druku	11,75	18,58	0,63	41,67	1,05
8122	Operatorzy urządzeń do obróbki powierzchniowej metali i nakładania powłok	5,92	21,17	0,28	40,00	1,13
8153	Operatorzy maszyn do szycia	152,08	176,33	0,86	33,57	1,03
8189	Operatorzy innych maszyn i urządzeń przetwórczych gdzie indziej niesklasyfikowani	142,42	305,50	0,47	37,59	1,08
8219	Monterzy gdzie indziej niesklasyfikowani	290,50	639,92	0,45	38,65	1,04
8331	Kierowcy autobusów i motorniczowie tramwajów	52,50	94,00	0,56	42,37	1,00

Do grup zrównoważonych w województwie dolnośląskim w roku 2019 r. zakwalifikowano 5 elementarnych grup zawodów, w których liczba ofert pracy była zbliżona do liczby zarejestrowanych bezrobotnych. Najniższym wskaźnikiem dostępności ofert pracy charakteryzowała się grupa *lakiernicy* (0,93 największa dostępność ofert pracy). Największą średniomiesięczną liczbą miejsc pracy i aktywizacji zawodowej dotyczyła kierowców samochodów *osobowych i dostawczych* (336,25). Miejsca pracy dla osób z tymi zawodami w ponad 80% były zgłaszane przez pracodawców w powiatowych urzędach pracy.

Tabela 13. Elementarne grupy zawodów zrównoważonych w woj. dolnośląskim w 2019 r.

Kod	Elementarna grupa zawodów	Średniomiesięczna liczba bezrobotnych	Średniomiesięczna liczba dostępnych ofert pracy	Wskaźnik dostępności ofert pracy	Odsetek ofert subsydiowanych w CBOP (PUP+OHP+EURES) (%)	Odsetek miejsc aktywizacji zawodowej (%)
7132	Lakiernicy	136,67	147,42	0,93	5,26	3,23
7411	Elektrycy budowlani i pokrewni	169,92	168,25	1,01	8,66	3,18
8322	Kierowcy samochodów osobowych i dostawczych	318,42	336,25	0,95	6,43	0,33
8332	Kierowcy samochodów ciężarowych	286,33	277,75	1,03	2,11	0,00
8342	Operatorzy sprzętu do robót ziemnych i urządzeń pokrewnych	80,33	80,33	1,00	7,40	0,95

W 2018 r. jako **grupy zawodów nadwyżkowych** zaklasyfikowano 18 elementarnych grup zawodów. Najwyższym wskaźnikiem dostępności ofert pracy charakteryzowali się *maszyniści kolejowi i metra* (178), na koniec okresu sprawozdawczego odnotowano 16 zarejestrowanych bezrobotnych, wskaźników długotrwałego bezrobocia na poziomie 50. Największa średniomiesięczna liczba zarejestrowanych bezrobotnych pozostawała w grupie *średni personel ochrony środowiska, medycyny pracy i bhp*. Należy podkreślić, że są to również grupy zawodów charakteryzujące się napływem i odpływem bezrobotnych na podobnym poziomie.

Tabela 14. Elementarne grupy zawodów nadwyżkowych w woj. dolnośląskim w 2019 r.

Kod	Elementarna grupa zawodów	Średniomiesięczna liczba bezrobotnych	Średniomiesięczna liczba dostępnych ofert pracy	Wskaźnik dostępności ofert pracy	Wskaźnik długotrwałego bezrobocia	Wskaźnik płynności bezrobotnych
1349	Kierownicy w instytucjach usług wyspecjalizowanych gdzie indziej niesklasyfikowani	18,92	10,92	1,73	58,82	0,96
2111	Fizycy i astronomowie	12,33	1,08	11,38	50,00	0,94
2153	Inżynierowie telekomunikacji	22,00	12,00	1,83	45,00	0,98
2294	Audiofonolodzy i logopedzi	2,50	2,25	1,11	50,00	0,88
2655	Aktorzy	6,42	0,33	19,25	55,56	0,91
2656	Prezenterzy radiowi, telewizyjni i pokrewni	3,08	0,08	37,00	66,67	0,83
3212	Technicy analityki medycznej	16,42	0,50	32,83	60,00	0,93
3255	Średni personel ochrony środowiska, medycyny pracy i bhp	148,92	21,25	7,01	44,16	0,96
6112	Sadownicy	6,25	0,50	12,50	80,00	0,86
6121	Hodowcy zwierząt gospodarskich i domowych	19,83	3,92	5,06	45,45	0,89
7133	Robotnicy czyszczący konstrukcje budowlane i pokrewni	9,92	1,42	7,00	58,33	0,92
7221	Kowale i operatorzy pras kuźniczych	13,00	4,83	2,69	57,14	0,88
7315	Formowacze wyrobów szklanych, krajacze i szlifierze szkła	85,75	22,42	3,83	50,57	0,96

Monitoring zawodów deficytowych i nadwyżkowych w woj. dolnośląskim
Raport roczny - 2019

8152	Operatorzy maszyn tkackich i dziewiarskich	36,00	4,17	8,64	48,72	0,86
8159	Operatorzy maszyn do produkcji wyrobów włókienniczych, futrzarskich i skórzanych gdzie indziej niesklasyfikowani	20,67	2,83	7,29	60,00	0,97
8171	Operatorzy urządzeń do wyrobu masy papierniczej i produkcji papieru	25,00	4,33	5,77	56,67	0,84
8311	Maszyniści kolejowi i metra	14,83	0,08	178,00	50,00	0,94
8312	Dyżurni ruchu, manewrowi i pokrewni	86,92	38,25	2,27	51,61	0,99

W 2019 r. jako **grupy zawodów maksymalnie nadwyżkowych** zakwalifikowano *kierowników w górnictwie*, dla których *wskaźnik dostępności ofert pracy* nie przyjmuje wartości. Dane prezentowane w poniższej tabeli dotyczą średniomiesięcznej liczby bezrobotnych.

Tabela 15. *Elementarne grupy zawodów maksymalnie nadwyżkowych w woj. dolnośląskim w roku 2019.*

Kod	Elementarna grupa zawodów	Liczba bezrobotnych
1322	Kierownicy w górnictwie	4

4 Analiza uprawnień i umiejętności

Zestawienie popytu i podaży na umiejętności i uprawnienia w podziale na wielkie grupy zawodów, umożliwia odpowiedź na pytanie, czy cechy posiadane przez bezrobotnych w danych grupach zawodów są poszukiwane przez pracodawców w ofertach pracy. Pozwala to zatem na wyciągnięcie wniosków odnośnie dopasowania bądź niedopasowania struktury kwalifikacyjno-zawodowej w danej grupie zawodów.

Tabela 16. Umiejętności i uprawnienia wg wielkich grup zawodów w woj. dolnośląskim w roku 2019

Kod grupy zawodów	Wielka grupa zawodów	STRONA PODAŻOWA RYNKU PRACY		STRONA POPYTOWA RYNKU PRACY	
		Umiejętności posiadane przez bezrobotnych	Odsetek bezrobotnych (%)*	Umiejętności wymagane w ofertach pracy	Odsetek ofert pracy (%)**
1	PRZEDSTAWICIELE WŁADZ PUBLICZNYCH, WYŻSI URZĘDNICY I KIEROWNICY	Obsługa komputera i wykorzystanie internetu	4,84	Planowanie i organizacja pracy własnej	1,44
		Współpraca w zespole	4,84	Zarządzanie ludźmi/ przywództwo	1,44
		Sprawność psychofizyczna i psychomotoryczna	3,63	Komunikacja ustna/ komunikatywność	1,15
		Komunikacja ustna/ komunikatywność	2,94	Współpraca w zespole	0,43
		Planowanie i organizacja pracy własnej	2,94	Obsługa komputera i wykorzystanie internetu	0,29
2	SPECJALIŚCI	Obsługa komputera i wykorzystanie internetu	8,11	Planowanie i organizacja pracy własnej	1,23
		Współpraca w zespole	6,53	Komunikacja ustna/ komunikatywność	0,68
		Sprawność psychofizyczna i psychomotoryczna	5,41	Współpraca w zespole	0,68
		Wyszukiwanie informacji, analiza i wyciąganie wniosków	5,34	Sprawność psychofizyczna i psychomotoryczna	0,31
		Czytanie ze zrozumieniem i pisanie tekstów w języku polskim	5,29	Znajomość języków obcych	0,22
3	TECHNICY I INNY ŚREDNI PERSONEL	Współpraca w zespole	6,07	Planowanie i organizacja pracy własnej	1,20
		Sprawność psychofizyczna i psychomotoryczna	5,75	Komunikacja ustna/ komunikatywność	1,04
		Obsługa komputera i wykorzystanie internetu	5,50	Współpraca w zespole	0,79
		Komunikacja ustna/ komunikatywność	4,62	Sprawność psychofizyczna i psychomotoryczna	0,76
		Wyszukiwanie informacji, analiza i wyciąganie wniosków	3,88	Obsługa komputera i wykorzystanie internetu	0,33
4	PRACOWNICY BIUROWI	Współpraca w zespole	6,17	Komunikacja ustna/ komunikatywność	1,59
		Sprawność psychofizyczna i psychomotoryczna	5,20	Obsługa komputera i wykorzystanie internetu	1,23
		Obsługa komputera i wykorzystanie internetu	5,09	Sprawność psychofizyczna i psychomotoryczna	1,21
		Komunikacja ustna/ komunikatywność	3,89	Planowanie i organizacja pracy własnej	1,07
		Planowanie i organizacja pracy własnej	3,70	Współpraca w zespole	0,31
5	PRACOWNICY USŁUG I SPRZEDAWCY	Współpraca w zespole	5,71	Komunikacja ustna/ komunikatywność	1,69
		Sprawność psychofizyczna i psychomotoryczna	5,17	Planowanie i organizacja pracy własnej	1,41
		Obsługa komputera i wykorzystanie internetu	3,79	Sprawność psychofizyczna i psychomotoryczna	0,84
		Komunikacja ustna/ komunikatywność	3,60	Współpraca w zespole	0,70

Monitoring zawodów deficytowych i nadwyżkowych w woj. dolnośląskim
Raport roczny - 2019

		Planowanie i organizacja pracy własnej	2,73	Obsługa komputera i wykorzystanie internetu	0,09
6	ROLNICY, OGRODNICY, LEŚNICY I RYBACY	Współpraca w zespole	3,73	Planowanie i organizacja pracy własnej	4,15
		Czytanie ze zrozumieniem i pisanie tekstów w języku polskim	0,88		
		Komunikacja ustna/komunikatywność	2,06		
		Planowanie i organizacja pracy własnej	1,37		
		Sprawność psychofizyczna i psychomotoryczna	3,53		
7	ROBOTNICY PRZEMYSŁOWI I RZEMIEŚLNICY	Sprawność psychofizyczna i psychomotoryczna	5,93	Planowanie i organizacja pracy własnej	3,13
		Współpraca w zespole	5,77	Sprawność psychofizyczna i psychomotoryczna	0,91
		Komunikacja ustna/komunikatywność	2,94	Współpraca w zespole	0,52
		Planowanie i organizacja pracy własnej	2,61	Obsługa, montaż i naprawa urządzeń technicznych	0,13
		Wyszukiwanie informacji, analiza i wyciąganie wniosków	2,13	Komunikacja ustna/komunikatywność	0,11
8	OPERATORZY I MONTERZY MASZYN I URZĄDZEŃ	Współpraca w zespole	6,26	Planowanie i organizacja pracy własnej	3,46
		Sprawność psychofizyczna i psychomotoryczna	6,11	Sprawność psychofizyczna i psychomotoryczna	2,14
		Komunikacja ustna/komunikatywność	2,98	Współpraca w zespole	0,41
		Planowanie i organizacja pracy własnej	2,30	Komunikacja ustna/komunikatywność	0,20
		Wyszukiwanie informacji, analiza i wyciąganie wniosków	2,20	Obsługa, montaż i naprawa urządzeń technicznych	0,13
9	PRACOWNICY WYKONUJĄCY PRACE PROSTE	Współpraca w zespole	6,01	Planowanie i organizacja pracy własnej	1,43
		Sprawność psychofizyczna i psychomotoryczna	5,72	Sprawność psychofizyczna i psychomotoryczna	0,71
		Komunikacja ustna/komunikatywność	3,24	Współpraca w zespole	0,33
		Planowanie i organizacja pracy własnej	2,51	Komunikacja ustna/komunikatywność	0,30
		Czytanie ze zrozumieniem i pisanie tekstów w języku polskim	2,10	Obsługa, montaż i naprawa urządzeń technicznych	0,01
0	SIŁY ZBROJNE	Współpraca w zespole	2,78		
		Sprawność psychofizyczna i psychomotoryczna	5,56		
		Planowanie i organizacja pracy własnej	2,78		
		Komunikacja ustna/komunikatywność	2,78		

W roku 2019 największe dopasowanie struktury kwalifikacyjno-zawodowe wystąpiło w takich grupach zawodów jak: *pracownicy biurowi, pracownicy usług i sprzedawcy*. W pozostałych przypadkach, z wyłączeniem grupy zawodów *siły zbrojne oraz rolnicy, ogrodnicy, leśnicy i rybacy*, lista umiejętności i uprawnień, którymi wykazali się bezrobotni odpowiada w dużej mierze wymaganiom stawianym przez pracodawców.

Dokonując analizy uprawnień i umiejętności należy również wziąć pod uwagę osoby bezrobotne bez zawodu. W całej grupie osób pozostających w rejestrach powiatowych urzędów pracy w roku 2019 było ich 11,34%. W kategoryzacji wg poziomu wykształcenia najliczniejszą grupę tj. 24,22% stanowili, kolejny rok, bezrobotni z wykształceniem gimnazjalnym i poniżej. Natomiast najmniej liczną stanowiły osoby z wykształceniem wyższym (1,94%). Pod względem

typu ukończenia szkoły najliczniejszą grupę tj. 22,55% stanowiły osoby, które ukończyły licea ogólnokształcące, szkoły przysposabiające do pracy (20,69%) oraz licea profilowane (19,31%).

Tabela 17. Bezrobotni bez zawodu w roku 2019

Wyszczególnienie	Bezrobotni ogółem	w tym bez zawodu	Odsetek bezrobotnych bez zawodu (%)*
Ogółem	55 918	6 339	11,34
wg poziomu wykształcenia:			
gimnazjalne i poniżej	16 441	3 982	24,22
zasadnicze zawodowe	14 768	299	2,02
średnie ogólnokształcące	5 735	1 246	21,73
policealne i średnie zawodowe	11 615	669	5,76
wyższe	7 359	143	1,94
wg typu ukończonej szkoły:			
zasadnicza szkoła zawodowa			
szkoła przysposabiająca do pracy	58	12	20,69
technikum	3 064	445	14,52
liceum ogólnokształcące	4 089	922	22,55
liceum profilowane	347	67	19,31
technikum uzupełniające	126	4	3,17
liceum uzupełniające	99	9	9,09
szkoła policealna	1 490	70	4,70
wyższa	5 877	108	1,84
brak danych źródłowych	33 538	4 478	13,35
branżowa szkoła I stopnia	7 230	224	3,10

5 Analiza rynku edukacyjnego

Analiza rynku edukacyjnego służy w głównej mierze do określenia kierunku szkoleń osób bezrobotnych oraz korekty poziomu i struktury treści kształcenia zawodowego na poziomie ponadgimnazjalnym. Obejmuje ona analizę uczniów ostatnich klas szkół ponadgimnazjalnych oraz analizę absolwentów szkół ponadgimnazjalnych na regionalnym rynku pracy. W przypadku pierwszej grupy badanych ma to za cel umożliwić określenie potencjalnego zasobu siły roboczej młodzieży wchodzącej na rynek pracy. Z kolei analiza absolwentów szkół wyższych pozwala na dokonanie analizy w jakim stopniu kompetencje i wiedza uzyskane w trakcie procesu kształcenia się zabezpieczą absolwentów przed pozostawaniem w rejestrach powiatowych urzędów pracy.

5.1 Analiza uczniów ostatnich klas szkół ponadgimnazjalnych oraz studentów ostatniego roku

Wskaźnik frakcji bezrobotnych wśród absolwentów służy identyfikacji elementarnych grup zawodów (kierunków) nauki, w których absolwenci mają trudności ze znalezieniem pracy. Oblicza się go jako iloraz (stosunek) liczby bezrobotnych absolwentów według elementarnych grup zawodów (kierunku nauki) według stanu na koniec okresu do liczby absolwentów szkół ponadgimnazjalnych według elementarnych grup zawodów (kierunku nauki) według stanu za poprzedni rok szkolny. Powyższy wskaźnik informuje, jaki odsetek absolwentów w elementarnej grupie zawodów (kierunku nauki) stanowią bezrobotni absolwenci w elementarnej grupie zawodów (kierunku nauki). Miernik przyjmuje wartości od 0% (oznacza brak bezrobotnych wśród absolwentów według wybranej specyfikacji) do 100% (sytuacja, w której każdy absolwent w elementarnej grupie zawodów, czy też kierunku nauki jest zarejestrowany jako bezrobotny). Im niższe wartości przyjmuje ten wskaźnik, tym daną grupę elementarną zawodów (kierunek nauki) można uznać za bardziej dostosowaną do potrzeb lokalnego rynku pracy, gdyż jej absolwenci znajdują zatrudnienie w ciągu 6 lub 11 miesięcy od ukończenia szkoły. W kolejnych okresach badawczych można również za pomocą tego wskaźnika sprawdzić, czy w miarę upływu czasu sytuacja absolwentów poprawia się, pogarsza się albo nie ulega zmianie.

W roku szkolnym 2018 szkoły ponadgimnazjalne w województwie dolnośląskim ukończyło 26,2 tys. osób tj. na tym samym poziomie, co rok wcześniej. Absolwenci pozostający w ewidencji powiatowych urzędów pracy z końcem grudnia 2018 r. stanowili 2,9% ogólnej liczby bezrobotnych.

Absolwenci liceów ogólnokształcących w roku szkolnym 2018 stanowili najliczniejszą grupę uczniów tj. 46,1% wszystkich absolwentów tego rocznika. Wskaźnik frakcji bezrobotnych absolwentów w tej grupie uczniów wynosił w maju 2019 r. 1,33%, co związane jest z kontynuacją nauki. Najwyższy wskaźnik frakcji bezrobotnych absolwentów w maju okresu sprawozdawczego dotyczył uczniów liceów uzupełniających tj. 8,33% oraz zasadniczych szkół zawodowych (6,46%). W przypadku tych pierwszych był on na tym samym poziomie po 11 miesiącach od dnia zakończenia nauki co po 6 miesiącach, natomiast w przypadku absolwentów szkół zawodowych był on niższy w dłuższej perspektywie czasu od dnia zakończenia nauki, co może to świadczyć o lepszym przygotowaniu uczniów tych szkół do podjęcia pracy lub dostosowaniu ich kwalifikacji do potrzeb rynku pracy.

Tabela 18. Liczba absolwentów oraz bezrobotnych absolwentów według typu szkoły w 2019 r.

Typ szkoły	Liczba absolwentów w roku szkolnym poprzedzającym rok sprawozdawczy		Liczba bezrobotnych absolwentów		Wskaźnik frakcji bezrobotnych absolwentów wśród absolwentów (%)	
	ogółem	posiadający tytuł zawodowy*	stan na koniec grudnia roku poprzedniego	stan na koniec maja roku sprawozdawczego	stan na koniec grudnia roku poprzedniego	stan na koniec maja roku sprawozdawczego
zasadnicza szkoła zawodowa	2 895	1 655	256	187	8,84%	6,46%
szkoła przysposabiająca do pracy	146	0	1	1	0,68%	0,68%
technikum	7 049	4 633	402	180	5,70%	2,55%
liceum ogólnokształcące	12 068	0	312	160	2,59%	1,33%
liceum profilowane	0	0	14	10		
liceum uzupełniające	12	0	1	1	8,33%	8,33%
szkoła policealna	3 990	2 517	92	90	2,31%	2,26%

* Liczba absolwentów, którzy zdali egzamin potwierdzający kwalifikacje zawodowe.

Najliczniejszą grupę absolwentów roku 2019 stanowili uczniowie liceów ogólnokształcących, bo 46,3%. Wskaźnik frakcji absolwentów dla tej grupy z końcem roku 2019 r. był najniższy i wyniósł 2,38%. Najwyższy wskaźnik frakcji bezrobotnych absolwentów tj. na poziomie 36,36% był dla uczniów liceów uzupełniających, a ich liczba z końcem roku szkolnego roku 2019 wynosiła 11 absolwentów.

Tabela 19. Liczba absolwentów oraz bezrobotnych absolwentów według typu szkoły wg stanu na dzień 31.12.2019 r.

Typ szkoły	Liczba absolwentów w roku szkolnym kończącym się w roku sprawozdawczym		Liczba bezrobotnych absolwentów	Wskaźnik frakcji bezrobotnych absolwentów wśród absolwentów (%)
	ogółem	posiadający tytuł zawodowy*		
zasadnicza szkoła zawodowa	2 504	0	231	9,23%
szkoła przysposabiająca do pracy	1 34	0	0	0
technikum	6 785	0	386	5,69%
liceum ogólnokształcące	12 109	0	288	2,38%
liceum profilowane	50	0	12	24,00%
liceum uzupełniające	11	0	4	36,36%
szkoła policealna	2 840	0	89	3,13%

* Liczba absolwentów, którzy zdali egzamin potwierdzający kwalifikacje zawodowe.

Absolwenci w ramach 18 wytypowanych elementarnych grup zawodów o największej ich liczbie (powyżej 200 uczniów) stanowili blisko 80% wszystkich absolwentów. Najwyższym wskaźnikiem frakcji bezrobotnych absolwentów wśród absolwentów bo 14,68% charakteryzowali się fryzjerzy, ale należy podkreślić, że ich liczba wynosiła 16 osób. Kolejno znaleźli się optycy okularowi – 10%, czyli grupa licząca 1 bezrobotnego absolwenta. Natomiast wskaźnik frakcji bezrobotnych absolwentów wśród bezrobotnych bo na poziomie 100% był w grupie optycy okularowi (na 10 zarejestrowanych bezrobotnych przypadła 1 absolwent), kolejno na poziomie 40% operatorzy urządzeń teleinformatycznych (na 64 zarejestrowanych bezrobotnych przypadła 4 absolwentów).

Tabela 20. Liczba absolwentów i bezrobotnych absolwentów w roku 2019 wg elementarnej grupy zawodów

Nazwa elementarnej grupy zawodów	Liczba absolwentów w roku szkolnym kończącym się w roku sprawozdawczym		Liczba bezrobotnych absolwentów**	Liczba bezrobotnych	Wskaźnik frakcji bezrobotnych absolwentów wśród absolwentów	Wskaźnik frakcji bezrobotnych absolwentów wśród bezrobotnych
	ogółem	posiadający tytuł zawodowy*	koniec grudnia roku sprawozdawczego	koniec grudnia roku sprawozdawczego	koniec grudnia roku sprawozdawczego	koniec grudnia roku sprawozdawczego
Technicy wsparcia informatycznego i technicznego	1 249		27	134	2,16%	20,15%
Spedytorzy i pokrewni	900		34	86	3,78%	39,53%
Recepcjoniści hotelowi	573		23	252	4,01%	9,13%
Pracownicy administracyjni i sekretarze biura zarządu	571		7	110	1,23%	6,36%
Technicy mechanicy	558		16	271	2,87%	5,90%
Szefowie kuchni i organizatorzy usług gastronomicznych	541		19	113	3,51%	16,81%
Pomocniczy personel medyczny	527		5	50	0,95%	10,00%
Średni personel do spraw statystyki i dziedzin pokrewnych	508		31	370	6,10%	8,38%
Technicy elektronicy i pokrewni	502		5	33	1,00%	15,15%
Kosmetyczki i pokrewni	446		6	78	1,35%	7,69%
Średni personel ochrony środowiska, medycyny pracy i bhp	411		7	103	1,70%	6,80%
Technicy nauk fizycznych i technicznych gdzie indziej niesklasyfikowani	339		9	92	2,65%	9,78%
Asystenci dentyści	300		2	22	0,67%	9,09%
Pośrednicy usług biznesowych gdzie indziej niesklasyfikowani	260		7	32	2,69%	21,88%
Plastycy, dekoratorzy wnętrz i pokrewni	241		2	19	0,83%	10,53%
Technicy elektrycy	228		2	56	0,88%	3,57%
Konsultanci i inni pracownicy biur podróży	213		8	66	3,76%	12,12%
Technicy farmaceutyczni	204		5	35	2,45%	14,29%

Analiza rynku edukacyjnego powinna zawierać również informacje dotyczące studentów na ostatnim roku studiów wyższych według kierunków kształcenia. Jednakże ze względu na brak danych z GUS za rok 2019 nie będą one przedmiotem niniejszego opracowania. Podobnie nie ujęto zestawienia uczniów ostatnich klas szkół ponadgimnazjalnych według elementarnych grup zawodów, zrównoważonych i nadwyżkowych, ze względu na różnice w słownikach zawodów pomiędzy KZiS i klasyfikacją zawodów szkolnych.

6 Główne wnioski z raportu

Według danych GUS stopa bezrobocia rejestrowanego w województwie dolnośląskim wyniosła na koniec grudnia 2019 roku 4,6%. W kraju wskaźnik bezrobocia kształtował się na poziomie 5,2%. Zatem w grudniu 2019 roku stopa bezrobocia na Dolnym Śląsku była o 0,6 punktu procentowego niższa niż w kraju. Natomiast w porównaniu do grudnia 2018 r. w kraju poziom stopy bezrobocia był niższy o 1,4 punktu procentowego, a na Dolnym Śląsku był niższy o 1,1 punktu procentowego. Widoczna jest zatem tendencja spadkowa stopy bezrobocia.

Wg stanu na dzień 31.12.2019 liczba zarejestrowanych bezrobotnych w powiatowych urzędach pracy wynosiła 56 022 osoby i zmniejszyła się o 6 820 osób, tj. o 10,9% w porównaniu do stanu na koniec grudnia 2018 r. Napływ bezrobotnych w roku 2019 był mniejszy o 11 898 osób, niż w analogicznym okresie roku ubiegłego i wynosił 104 793 osoby (w roku 2018 r. odnotowano napływ 116 691 osób). Natomiast odpływ w okresie od stycznia do grudnia 2019 roku w wysokości 111 613 osób był o 11 049 osób mniejszy niż w analogicznym okresie roku ubiegłego (w okresie styczeń-grudzień 2018 odnotowano odpływ 122 662 osoby).

W większości powiatów województwa dolnośląskiego odnotowano spadek liczby zarejestrowanych bezrobotnych w porównaniu do stanu na koniec grudnia 2018 r., łącznie o 6 820 osób, w tym największy w powiatach: wrocławskim grodzkim (-818 osób), głogowskim (-566 osób) oraz wałbrzyskim grodzkim (- 515 osób). Najmniejszy spadek odnotowano w powiatach: polkowickim (- 38 osób) oraz oleśnickim (-28 osób). Wzrost o 10 osób bezrobotnych odnotowano w powiecie bolesławieckim.

Z końcem roku 2019 w województwie dolnośląskim było zarejestrowanych 49 655 bezrobotnych posiadających zawód. Najliczniejszą elementarną grupę zawodową stanowili *robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy* (12 623 osoby tj. 1 467 osób mniej niż w grudniu 2018 r.). Na drugiej pozycji znaleźli się *pracownicy usług i sprzedawcy* (11 805 osób tj. 1 664 osoby mniej niż w grudniu 2018 r.). W ewidencji odnotowano również 6 367 osób nie posiadających żadnego zawodu. W kategoryzacji wg poziomu wykształcenia najliczniejszą grupę tj. 29,5% stanowili bezrobotni z wykształceniem gimnazjalnym i poniżej.

Wg stanu na dzień 31.12.2019 r. w ewidencji powiatowych urzędów pracy pozostawało 1 477 absolwentów w tym 973 posiadających zawód. Wśród pozostających w ewidencji absolwentów wg wielkich grup zawodów dominowali *specjaliści* (29,18%), technicy i inny średni personel (27,54%) oraz *pracownicy usług i sprzedawcy* (221,79%). W podziale na elementarne grupy zawodów najwięcej bezrobotnych absolwentów wg wyuczonego zawodu było z zawodem *spedytorzy i pokrewni* oraz *średni personel do spraw statystyki i dziedzin pokrewnych*.

Istotnym elementem na dolnośląskim rynku pracy jest długotrwałe bezrobocie. Z końcem roku 2019 w ewidencji powiatowych urzędów pracy pozostawały 26 783 osoby długotrwałe bezrobotne (47,81% ogółu bezrobotnych) z tego 23 516 posiadających zawód. Najliczniejszą grupę wg wielkich grup zawodów stanowili *robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy* (26,8%) oraz *pracownicy usług i sprzedawcy* (25,31%). Kolejny rok najwyższy wskaźnik długotrwałego bezrobocia (55,62%) dotyczył wielkiej grupy zawodowej *rolnicy, ogrodnicy, leśnicy i rybacy* (stan na dzień 31.12.2019 r. 572 osoby bezrobotne). Z końcem grudnia 2019 r. najwyższy wskaźnik frakcji bezrobotnych absolwentów odnotowano wśród absolwentów z grupy zawodów *fryzjerzy (14,68%) i optycy okularowi (10%)*. Wskaźnik frakcji bezrobotnych absolwentów wśród bezrobotnych w wyżej wymienionych grupach zawodów wyniósł kolejno 11,68% i 100%. Z końcem roku 2019 najwyższy wskaźnik frakcji bezrobotnych absolwentów odnotowano wśród absolwentów liceów uzupełniających 36,36% i 24% dla uczniów liceów profilowanych.

Bartosz Kotecki

Wicedyrektor DWUP

7 Spisy

7.1 Spis wykresów

Wykres 1. Bezrobotni w woj. dolnośląskim w latach 2013-2019	5
Wykres 2. Stopa bezrobocia w latach 2001-2019 wg stanu na dzień 31 grudnia	5
Wykres 3. Stopa bezrobocia w okresie 12.2018 -12.2019	5
Wykres 4. Kobiety na dolnośląskim rynku pracy w latach 2013-2019 wg stanu na dzień 31 grudnia.....	6
Wykres 5. Napływ bezrobotnych w okresie 01-12.2019 r.....	7
Wykres 6. Napływ bezrobotnych wg sekcji PKD w roku 2019.....	7
Wykres 7. Odływ bezrobotnych w okresie 01-12.2019 r.....	7
Wykres 8. Struktura (%) bezrobotnych na dzień 31.12.2019 r wg wielkich grup zawodów	8
Wykres 9. Lista zawodów charakteryzujących się największą liczbą bezrobotnych w roku 2019 wg elementarnych grup zawodów.	10
Wykres 10. Przeciętna liczba pracujących w woj. dolnośląskim w roku 2019 wg wielkich grup zawodów	17
Wykres 11. Przeciętna wartość wskaźnika wolnych miejsc pracy w woj. dolnośląskim w roku 2019 wg wielkich grup zawodów. .	17

7.2 Spis tabel

Tabela 1. Liczba bezrobotnych pozostających w ewidencji powiatowych urzędów pracy w woj. dolnośląskim w latach 2018-2019 wg stanu na dzień 31 grudnia.	6
Tabela 2. Wskaźnik długotrwałego bezrobocia w woj. dolnośląskim w roku 2019 wg wielkich grup zawodów	8
Tabela 3. Wskaźnik płynności bezrobotnych w woj. dolnośląskim w roku 2019 wg wielkich grup zawodów.	9
Tabela 4. Oferty pracy w woj. dolnośląskim wg wielkich grup zawodów w roku 2019	9
Tabela 5. Napływ i odpływ bezrobotnych w woj. dolnośląskim w roku 2019 wg elementarnych grup zawodów.	11
Tabela 6. Bezrobotni, oferty pracy i mierniki stosowane w monitoringu w 2019 r. wg elementarnych grup zawodów.	12
Tabela 7. Wskaźnik długotrwałego bezrobocia w woj. dolnośląskim w roku 2019 wg elementarnych grup zawodów	13
Tabela 8. Wskaźnik płynności bezrobotnych w woj. dolnośląskim w roku 2019 wg elementarnych grup zawodów.	14
Tabela 9. Analiza niedopasowania struktury bezrobotnych wg stanu na dzień 31.12.2019 r.....	15
Tabela 10. Analiza zróżnicowania struktury ofert pracy wg stanu na dzień 31.12.2019 r.	16
Tabela 11. Zlikwidowane i nowoutworzone miejsca pracy (w tys.) w roku 2019.....	17
Tabela 12. Elementarne grupy zawodów deficytowych w woj. dolnośląskim w 2019 r.	20
Tabela 13. Elementarne grupy zawodów zrównoważonych w woj. dolnośląskim w 2019 r.....	22
Tabela 14. Elementarne grupy zawodów nadwyżkowych w woj. dolnośląskim w 2019 r.	22
Tabela 15. Elementarne grupy zawodów maksymalnie nadwyżkowych w woj. dolnośląskim w roku 2019	23
Tabela 16. Umiejętności i uprawnienia wg wielkich grup zawodów w woj. dolnośląskim w roku 2019	24
Tabela 17. Bezrobotni bez zawodu w roku 2019.....	26
Tabela 18. Liczba absolwentów oraz bezrobotnych absolwentów według typu szkoły w 2019 r.	28
Tabela 19. Liczba absolwentów oraz bezrobotnych absolwentów według typu szkoły wg stanu na dzień 31.12.2019 r.	28
Tabela 20. Liczba absolwentów i bezrobotnych absolwentów w roku 2019 wg elementarnej grupy zawodów	29

7.3 Spis źródeł

1. Sprawozdania MRPIPS-01 za rok 2019.
2. Dane wygenerowane z systemu Syriusz za rok 2019 z dnia 08.06.2020 r. i 03.07.2020
3. Dane GUS – BAEL oraz badanie popytu na pracę w woj. dolnośląskim w roku 2019.

7.4 Aneks statystyczny

Załącznik nr 1. Bezrobotni, oferty pracy oraz mierniki stosowane w monitoringu w 2019 roku według elementarnych grup zawodów.